

HURRIYAT

MUSTAQIL GAZETA

2011-yil 16-fevral, chorshanba • № 7 (708) • 1996-yil dekabrda chiqqan boshlagan • elektron manzil: hurriyat@doda.uz • www.uzhurriyat.uz

ИЛМИЙ ТАДҚИҚОТ ВА ИННОВАЦИЯ ИСТИҚБОЛМАРИ

Олий таълимдан кейинги янгиланган таълим тизимида юқорида келтирилган стажёр-тадқиқотчи-изланувчи ва катта илмий ходим-изланувчилар институтига мутахассисликлар бўйича қабул қилинувчилар сони Фанлар академияси, вазирлик ҳамда идораларнинг таклифлари асосида кўмита томонидан шакллантирилади ва тасдиқланади.

⇒ 3-бет

АЖОЙИБ ТОПИЛМА

Олимлар Шарқий Тимор оролида изланишлар олиб бориб, ажойиб топилмага — ёр деворларига ўйиб ишланган инсон юзи тасвирига дуч келдилар. Бу ўзига хос қадимий тасвирий санъат асарининг ёши тахминан 10-12 минг йилга тенг.

⇒ 5-бет

ОСУДА ОСМОН ОСТИДА

Яна шунинг таъкидлаш жоизки, бу ёш ижодкорлар фақат қизиқарли мавзу танлаш билан чегараланмасдан, инсон қомати мутаносиблиги, мушаклар анатомиясини ҳам чуқур ўрганганликлари, яъни касб сирларини ҳам етарли даражада билишлари асарларида яққол ифодасини топган.

⇒ 8-бет

«...Келажак бугундан бошланади. Ҳозир тарбия масаласига эътибор қилинмаса, келажак бой берилмади. Тарбиядан ҳеч нарсани аямаймиз!»

Президентимиз Ислам Каримов томонидан 1992 йил 4 январь куни Ўзбекистон Республикаси парламентининг тўққизинчи сессиясида айтилган бу сўзлар юртимизда таълим-тарбия, илм-фан, касб-хунар ўргатиш тизимларини ислоҳ қилиш, ўз фикри ва ирода-сига суянадиган баркамол авлодни тарбиялаш борасидаги эзгу ишларнинг бошланиши эди. Давлатимиз раҳбари 1992 йилда чоп этилган «Ўзбекистоннинг ўз истиқлол ва тараққиёт йўли» рисолисида ягона узлуксиз миллий таълим тизimini яратиш борасидаги дастурий вазифаларни белгилаб берди. Бунда халқимизнинг миллий-руҳий турмуш тарзи, таълимдаги Бутунжаҳон ва Шарқ таълимининг энг яхши ютуқлари ҳар томонлама эътиборга олиниши зарурлигини, олий ва ўрта махсус таълимнинг бутун тизimini тубдан қайта қуриш, мутахассисликлар

таркибини жиддий ўзгартириш кераклигини таъкидлайди. Ушунда Юртбошимизнинг «Бизда ҳам ўқув юрталарининг янги шакллари — гимназиялар, лицейлар, коллежлар ривожланади. Малакали ишчи кадрлар тайёрлаш тизими янги хусусиятларга эга бўлади. Иқтидорли ёшларни хорижий мамлакатларнинг етакчи ўқув, илмий марказлари ва фирмаларига ўқишга ва стажировкага юборишга муҳим аҳамият берилмади», деган гаплари кимлар учундир балки етиб бўлмас оруздай туюлган бўлса, ажаб эмас. Бу йўналишдаги пухта ўйланган дастурларнинг амалий самараларини бугун эришилаётган юксак марра ва натижалар — ҳаётнинг ўзи тасдиқлаб турибди. Давлатимиз раҳбари томонидан 1992-1993 йилларда таълим тизimini замонавий мезонлар асосида юксалтириш йўлида бир қатор муҳим ҳужжатлар им-

Мамлакатимиз ёшларининг замонавий илм-фан сирлари билан бирга хорижий тилларни пухта ўрганиши учун барча шароитлар яратилган. Ушбу масалага мактабча таълим-тарбия ва умумтаълим муассасаларида катта эътибор берилмади. Бухоро шаҳридаги хорижий тилларни ўқитишга ихтисослашган 19-мактабда машғулотларни малакали ўқитувчи-педагоглар олиб боради. Мактаб ўқувчилари давлат стандартлари асосида пухта билим эгаллаш учун кенг шароит муҳайё этилган. **Суратда:** 2-мактабнинг корейс тили ўқитувчиси Марҳоба Нўймонова 4-синф ўқувчилари билан. **Т.ИСТАТОВ (ЎЗА) олган сурат**

золанди. Юртимизда янги олий ўқув юрталари очилди. Ёшлар истеъдодини эътироф этиш, юзага чиқариш ва рағбатлантиришнинг ўзига хос миллий тизими шакллантирилди. Хусусан, олий таълим талабалари учун Беруний, Ибн Сино, Навоий, Улуғбек номидаги давлат стипендиялари тасвир этилди. Мактаб ўқувчилари ўртасида мунтазам равишда фан олимпиадалари,

турли танлов ва мусобақалар ўтказиш йўлга қўйилди. Бу ишларнинг оғир ва мураккаб бир пайтда катта ишонч билан амалга оширилгани, шубҳасиз, ёруғ манзил сари ташланган дадил қадам, маънавий жасорат эди. 1997 йилда қабул қилинган Кадрлар тайёрлаш миллий дастури, 1997 йил 6 октябрда қабул қилинган «Таълим-тарбия ва кадрлар

тайёрлаш тизimini тубдан ислоҳ қилиш, баркамол авлодни вояга етказиш тўғрисида»ги Президент фармони, Ўзбекистон Республикаси Вазирилар Маҳкамасининг 1998 йил 24 февралдаги «Академик лицейлар ва касб-хунар коллежларини ташкил этиш ва уларнинг фаолиятини бошқариш тўғрисида»ги қарори билан Ўзбекистон таълим тизimini ўзининг янги даврини бош-

лади. Узлуксиз таълим тизimini жорий қилиниши билан ҳаётимизга коллеж, лицей, бакалавр, магистр, махсус таълим, педагогик технологиялар, интерфаол усуллар каби янги тушунчалар кириб келди. Энг муҳими, фарзандларимизни чақалоқлик давридан то вояга етувчи аниқ мақсадли дастур асосида жисмонан, ақлан ва маънан юк-

салтириш тизimini яратилди. Бугун мактабча таълим жараёни махсус «Учинчи миғиз йилликнинг боласи» таянч дастури асосида ташкил қилинган. Бу жараён, шартли равишда, чақалоқлик (1 ёшгача), илк ёш (1-3), кичик ёш (3-4), ўрта ёш (4-5), катта ёш (5-6) ва мактабга тайёрлов даври (6-7 ёш) сингари босқичларда амалга оширилади. Ҳар бир босқичда

болага жисмоний машқлар, ақлий билим ва маънавият сабоқлари ёшига мувофиқ тарзда ўргатилмоқда. Натижада фарзандларимиз ҳали мактабга бормади туриб, ҳарф танимокда, муайян спорт тури ёки хунар билан машғул бўлмоқда, қайси йўналишда бўлмасин, уларда бошланғич кўникама ва мақсад шаклланмоқда.

3»

«Hurriyat» газетаси «Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпанияси самолётларида йўловчиларнинг доимий ҳамроҳи.

Озод юртнинг обод масканлари

Мафтункор гўша

Юртимизнинг сўлим масканларидан бири — Асака Фарғона водийсининг иқтисодий-ижтимоий жиҳатдан тараққий этган шаҳарларидан бири ҳисобланади.

Бугунги Асаканинг қиёфаси бутунлай ўзгариб кетди. Шаҳар халқимизнинг миллий қадриятлари, урф-одатларини ўзида мужассам этиб қад ростлаётган бетакрор масканга айланмоқда. Мамлакатимиз автомобиль саноати маркази бўлиб танилган шаҳарнинг шуҳратини айтмайсизми...

Вилоятдаги турар жой ҳадаларининг коммунал инфратузилмасини ривожлантириш бўйича 2011-2015 йилларга мўлжалланган дастурга мувофиқ ажратилган 1 триллион 696 миллиард сўм маблагдан 31 миллиард 700 миллион сўми Асакани замонавий шаҳарсозлик талаблари асосида янада раванқ топтириш учун

Айни пайтда Асакада асосан 11

сарфланиши кўзда тутилган. Шаҳарнинг бугунги меъморий қиёфасини янада яхшилашда, аҳоли турмуш даражасини оширишда бундай имконият муҳим моддий таянчдир. Айни пайтда Асакада асосан 11

йўналиш бўйича қизгин бунёдкорлик ва ободлаштириш ишлари бошланган. Ажратилган маблагнинг ярмидан кўпроги аҳоли турар жойларини яхшилашга сарфланади, 27 минг квадрат метр турар жой қурилиб, 700 дан ортиқ янги оила уй-жой билан таъминланади. Шу билан бирга, шаҳар ҳудудидаги 81 та катта-кичик кўчаларни таъмирлашга 1 миллиард 135 миллион сўм ажратилган. Аҳолига турли сервис хизматларини кўрсатишни кўпайтириш мақсадида 70 га яқин объектларнинг ишга туширилиши мўлжалланмоқда.

Агар бунёдкорлик ишлари кўлами шу зайдда олиб борилса, ўйлашмики яна бир неча йиллар ўтиб Асака шаҳри бугунгидан-да чиройли ва обод бўлади. Одамларнинг турмуш фаровонлиги янада ошади.

Сайфиддин ЖАЛИЛОВ, Ўзбекистон тарихчилар жамиятининг Андижон вилояти бўлими раиси

✓ Таҳлил

Инвестиция — тараққиётнинг устувор йўналиши

Сўзимиз аввалини дангал рақамлардан бошласак: 2010 йил якунларига кўра, мамлакатимизнинг ялпи ички маҳсулоти 8,5 фоиз, саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажми 8,3 фоизга ўсди. Экспорт

қилувчи корхоналарни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш ва экспорт таркибини диверсификация қилиш, янги ташқи бозорларни фаол ўзлаштириш экспорт ҳажмининг 10,8 фоизга ўсишини таъминлади. Умуман олганда, халқ ҳўжалигининг бошқа

тармоқларида ҳам сурьат ошди, кўрсаткичлар салмоқли бўлди. Саноат корхоналарини энг замонавий технологик ускуналар билан жиҳозлаш, илғор илм-фан ютуқлари ҳамда инновацион технологияларни ишлаб чиқаришга жадал

татиқ этиш, юқори малакали кадрлар тайёрлаш доирасини кенгайтириш ва шу орқали саноат маҳсулотлари рақобатбардорлигини ошириб, бозор конъюнктура-си ўзгаришларига сурьат бағишлаш давлатимиз раҳбарининг 2010 йил 15 декабрдаги «2011-2015 йилларда Ўзбекистон Республикаси саноатини ривожлантиришнинг устувор йўналишлари тўғрисида»ги қарорининг ўзак масалалари сирасига кирди. Бошқача айтганда, мазкур қарор мамлакатимизда амалга оширилаётган ишлаб чиқаришни модернизация қилиш, техник ва технологик янгилаш жараёнининг мантиқий давоми бўлиб, саноатни барқарор, жадал ва мувозанатли ривожлантириш вазифасини қўйди.

2»

Инвестиция — тараққиётнинг устувор йўналиши

(Бошланғич 1-бета)

Айтиш жоизки, ушбу вазиранинг мазмун-моҳияти, аҳамияти Президентимиз Ислам Каримовнинг 2010 йилда мамлакатимизни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш йўналиши ва 2011 йилга мўлжалланган энг муҳим йўналишларга бағишланган Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси мажлисидаги маърузасида ҳам, ундан аввалроқ Олий Мажлис палаталарининг қўшма мажлисида қилинган маърузасида ҳам батафсил таҳлил этилган эди.

Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш Концепциясини ўрганар эканмиз, унда ички sanoat кооперацияси ва ишлаб чиқаришни маҳаллийлаштириш, sanoat тармоқларида кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни жадал ривожлантириш учун шарт-шароитларни янада яхшилаш, sanoat корхоналарини мамлакатимизнинг барча ҳудудларига мақбул равишда жойлаштириш масалаларига алоҳида урғу берилганини кўрамиз. Бу, ўз навбатида, мамлакатимизга четдан олиб келинаётган импорт ўрнини босадиган маҳсулотларни ишлаб чиқариш, янги иш ўринларини яратиш ва шу йўл билан одамларнинг турмуш тарзини фаровонлаштириш чора-тадбирлари пухта ишлаб чиқилганидан далolatдур.

Маълумки, sanoat маҳсулотларини ишлаб чиқаришда унинг ташқи бозордаги рақобатбардошлигини таъминлайдиган халқаро сифат стандартлари ва техник регламентларини тизимли тарзда жорий этиш муҳим аҳамиятга эга. Айтиш шундан назардан, давлатимиз раҳбарининг юқорида тилга

учун имтиёзли кредит маблағлари берилмоқда. Эътиборли томони, лойиҳаларни амалга ошириш доирасида четдан олиб келинадиган ва республикамизда ишлаб чиқарилмайдиган ускуналар, материаллар ҳамда бутловчи буюмлар 2016 йилнинг 1 январига қадар божхона тўловларини тўлашдан (расмийлаштириш йиғимларидан ташқари) озод этилди.

ДАЛИЛЛАР

★ "2011-2015 йилларда Ўзбекистон Республикаси sanoatини ривожлантиришнинг устувор йўналишлари тўғрисида"ги қарорда sanoat соҳасида умумий қиймати қарийб 50 миллиард долларни ташкил этадиган 500 дан орტიқ йирик инвестиция лойиҳаларини амалга ошириш кўзда тутилган.

★ Яқин беш йил ичида sanoat маҳсулотларини ишлаб чиқариш ҳажмини қамда 60 фоизга ошириш, яъни ички маҳсулотдаги улушини 2010 йилдаги 24 фоиздан 2015 йилда 28 фоизга кўпайтириш мўлжал қилинган.

★ Машинасозлик, автомобилсозлик, кимё, озиқ-овқат, фармацевтика, қурилиш материаллари sanoati ва бошқа соҳаларни жадал ривожлантириш таъминлаб, ушбу тармоқларда икки баробардан зиёд ўсишга эришилиши кўтиляпти.

★ Тўқимачилик sanoatида экспортбоп, рақобатдош маҳсулотлар тайёрлашга йўналтирилган, яқиний ишлаб чиқариш шаклидаги замонавий тўқимачилик комплекслари барпо этилиши назарда тутилган. Бу пахта толасини ўзимизда қайта ишлаш ҳажмини икки баробардан кўпроқ, калава ишлаб чиқаришни 2,6, тайёр трикотажа ва тикувчилик буюмларини 3, тўқимачилик маҳсулотлари экспортини 2 баробар оширишни таъминлайди.

ҚИЁС

★ Иқтисодиётнинг етакчи тармоқларини модернизациялаш, техник ва технологик қайта жиҳозлаш, уй-жой қурилиши, транспорт ва инфратузилма коммуникацияларини ривожлантириш бўйича фаол инвестиция сибасини амалга оширилиши 2010 йилда 2009 йилга нисбатан 13,6 фоизга кўп бўлди. Бу бизга қиймати 9,7 миллиард АҚШ долларига тенг миқдордаги инвестицияларни ўзлаштириш имконини бериб, яъни ички маҳсулотнинг қарийб 25 фоизини ташкил этди. 1098 та янги ишлаб чиқариш қувватлари ишга туширилиб, 296 та инвестиция лойиҳаларини амалга ошириш муваффақиятли яқунланди.

★ 2011 йилда халқаро молия институтлари ва хорижий компаниялар билан тузилган шартнома ва битимлар асосида иқтисодиётимизнинг реал секторига 3 миллиард АҚШ долларидан ортиқ инвестиция қилириши кўзда тутилмоқда. Шунинг 2 миллиард 200 миллион доллардан ортиги эки 73 фоиздан зиёдини тўғридан-тўғри чет эл инвестициялари ташкил этади.

★ Тўғридан-тўғри чет эл инвестициялари ҳисобидан иқтисодиётимизнинг қўлаб тармоқларида 70 дан ортиқ инвестиция лойиҳаларини амалга ошириш мўлжалланмоқда.

★ Лойиҳалаштирилган инвестициялар таркибида газни қайта ишлайдиган замонавий завод, (Қандим гуруҳи, Хаузақ ва Шоди қарьёрлари), истиқболли углеводород хомашё конлари бўлиб, уларда катта геологик қидирув ишлари олиб борилади.

★ Навоий вилоятида аммиак ва қарбамид ишлаб чиқариш комплекс барпо этилади. Қорақалпоғистон Республикасида цемент заводи, Тошкент вилоятида турли мата ва тикувчилик маҳсулотлари ишлаб чиқариш ташкил қилинади.

Буларгина эмас, яқин келажакда Ўзбекистон миллий автомагистралини реконструкция қилиш, "Туябуғуз-Бекобод" ичимлик сув таъминоти тизимини барпо этиш, Наманган шаҳрида канализация ишларини кенгайтириш, Деҳқонobod қалий ўғитлари заводи ва Устюрт газ-кимё комплексининг иккинчи босқичини қуриш энг муҳим лойиҳалар қаторида турибди. 2011 йилда 35 дан ортиқ йирик ишлаб чиқариш корхонаси қурилишини яқунлаш ва фойдаланишга топшириш вазифаси қўйилган. "Женерал моторс" компанияси билан ҳамкорликда йилга 225 минг донга автомобиль кучланми агрегатларини ишлаб чиқарадиган корхона, Қўқонда "Индорама" компанияси билан ҳамкорликда яқиний ишлаб чиқариш шаклига эга тўқимачилик комплекси қад кўтарди. Умумий қуввати 30 минг тонна калава иш-

лаб чиқарадиган бир қатор тўқимачилик комплекслари вужудга келади.

Тошкент шаҳрида кўп ўринли "Мерседес-Бенц" йўловчи автобусларини ишлаб чиқаришни ўзлаштириш, Муборак газни қайта ишлаш заводи ва "Шўртан нефть-газ" унитар корхонасида 400 минг тонна суюлтирилган газ ва газ конденсатини ҳосил қиладиган қурилмаларни ўрнатишдек улкан ишларга қўл урилади. Олмалик ва Навоий комбинатларининг ишлаб чиқариш қувватларини техник қайта жиҳозлаш, Бекобод металлургия комбинатини модернизация қилиш сингари яна ўнлаб ўта муҳим лойиҳаларни амалга ошириш мўлжалланган. Айтиш чоғда ҳар йилгидек 2011 йилда ҳам халқаро молия институтларининг хорижий инвестициялари йўналтирилган ижтимоий объектлар (мактаблар, шифохоналар, реабилитация марказлари)ни зарур асослар билан жиҳозлаш изчил давом эттирилади.

Бир бирдан ҳайрли, жозибador рақамлар чоғиштирилган бир пайтда, анкироғи, шу йилнинг 8-10 февраль кунлари Президентимиз Ислам Каримов Япония бош вазир Наото Кан тақлифига биноан Токиода бўлиб қайтди. Ташриф давомида сиёсат, савдо, иқтисодий, илмий-техникавий, маданий-гуманитар соҳалар қатори инвестицион-сармоявий соҳада ҳам ҳамкорлик истиқболлари тўғрисидаги Ўзбекистон—Япония Қўшма баёнотига имзо чекилди. Хусусан, савдо-иқтисодий, сармоявий ва молиявий ҳамкорлик ривожига алоҳида эътиборда бўлди. Икки мамлакат Ташқи ишлар вазирликлари ўртасида "Тараққиётга расмий ёрдан" дастури доирасида меморандум ва бошқа ўнлаб ҳужжатлар имзоланди. Иқтисодий ҳамкорлик юзасидан Ўзбекистон — Япония, Япония — Ўзбекистон қўмиталарининг қўшма йиғилишидан сўнг бўлиб ўтган бизнес-форум яқунлари Япония ишбилармонларининг Ўзбекистондаги сармоявий салоҳиятга жуда катта қизиқиш билан қараётганликларини ёрқин намоён этди.

Ана шу жараёнларни қузатаётиб, бейхитёр, 2002 йилнинг июлида Токиода имзоланган Дўстлик, стратегик шериклик ва ҳамкорлик тўғрисидаги Ўзбекистон — Япония Қўшма баёноти эсимга тушди. Утган йилнинг 3 май куни эса давлатимиз раҳбари Наото Кани Оқсаройда қабул қилган эди. Ушунда Япония Ўзбекистон иқтисодиётига ўтган йиллар давомида 2 миллиарддан зиёд АҚШ доллари миқдорда молиявий ресурслар жалб қилгани ҳақида таъкидланган. Айтиш ўша кунлари Тошкентда ўтган Осие тараққиёт банки (ОТБ) Бошқарувчилар Кенгашининг 43-йиллик мажлиси доирасида ҳам

Ўзбекистон Республикаси ҳукумати билан Япония халқаро ҳамкорлик агентлиги — JICA ўртасида қўйма тиғи кредит битими имзоланган эди.

Ўртбошимизнинг кунчиқар мамлакатига бу галги ташрифи чоғида ҳам мамлакатимиз иқтисодиётининг нефть-газ, кимё, нефть кимёси, энергетика, машинасозлик, тўқимачилик каби жадал ривожланаётган соҳаларига Япония технологиялари ва сармояларини жалб этиш диққат марказида бўлди. "Токио-Мицубиси", "Сумитомо-Мицубиси" банклари билан қўшма лойиҳаларни молиялаштиришни ташкил этиш тўғрисида битимлар имзоланди. Ўзбекистонга узоқ муддатли имтиёзли меналик кредитлар ажратилиши назарда тутилди. Қарши-Термиз темир йўли йўналишини электрлаштириш лойиҳаси ижросига япониялик ҳамкорлар фаол молиявий ёрдан берадиган бўлди.

Худди шунингдек, ўтган йилнинг 3 май куни Президентимиз яна бир кучли ҳамкоримиз — Хитой Халқ Республикасининг молия вазири Се Суйженни ҳам қабул қилиб, биргина 2009 йилда икки мамлакат ўртасида ўзаро товар айирбошлаш ҳажми 2 миллиард доллардан ошгани, мамлакатимизда 225 га яқин Ўзбекистон-Хитой қўшма корхоналари фаолият юритаётгани таъкидланган.

Бугунги кунда Навоий шаҳрида бўлиб, шаҳар аэропорти базасида вужудга келаётган халқаро мультимодель логистик марказини қўрган кишининг ҳайрати ҳам, ҳаваси ҳам ошиши табиий. Кореянинг "Корейан-Эйр" компанияси ҳамкорлигида бунёд этилаётган мазкур марказ Ўзбекистонни Европа, Хиндистон, Хитой ва Жануби-Шарқий Осие билан боғлайдиган кунлари ҳам яқин.

Еки Малайзиянинг "Petronas" компанияси билан йўлга қўйилган ҳамкорликни олайлик. Ўзбекистонда 2006 йилда ваколатхонаси очилган ушбу компания "Ўзбекнефтгаз" миллий холдинг компанияси билан биргаликда мамлакатимиз ҳудудларида (жумладан, Орлобўйида) йирик-йирик геологик қидирув ишлари лойиҳаларини амалга оширмоқда.

Жуда катта молиявий ва техник имкониятга эга Осие тараққиёт банки (ОТБ) билан ҳамкорлик натижалари кўзни қувонтиради. Бугунги кунда 67 та давлат, чунончи, Осие-Тинч океани минтақасининг 48 та, Европанинг sanoati ривожланган қатор мамлакатлари, қолаверса, Канада ва АҚШ ана шу банкнинг фаол аъзолари сирасига қиради. Бошқача айтганда, Ўзбекистон бугунги кунда Осие тараққиёт банкига аъзо бўлган мамлакатларнинг аксарияти билан ўзаро ҳамкорлик қилиб, инвестициялар жалб қилиш борасида пешқадам давлатлар сафида турибди.

ОТБга оид рақамларга кўз ташлаб кўрайлик: унинг 1996 йилдан буён Ўзбекистонга ажратган кредит ресурслари ўтган йилнинг май ойига қадар бўлган ҳисобга кўра 1 миллиард 200 миллион АҚШ доллари миқдорини ташкил этди. Бу маблағ ҳисобига 520 миллион доллардан ортиқ ҳажмдаги 11 та лойиҳа амалга оширилди. Умумий миқдори 600 миллион доллардан зиёд 15 та лойиҳани ўзлаштириш ишлари давом этмоқда. Утган йили Тошкентда бўлган ОТБ Бошқарувчилар Кенгашининг 43-йиллик мажлиси доирасида жами қиймати 1 миллиард 150 миллион доллардан ортиқ яна 4 та кредит шартномаси имзоланди. Бу — ОТБ Ўзбекистонда ўз кредит портфелини 2 баробар ошириб, деганидир. Демак, Ўзбекистон инвестиция қилиш борасида ишончли ҳамкор сифатида ўзига ишонч орттирган мамлакатдир.

Президентимиз мамлакатимиз тараққиётининг муҳим йўналишларини белгилаб берган мазкур Концепцияда уқтириб ўтганидек, "Жаҳо иқтисодиётининг юксалиши ва инқирозини олдиндан қўриш имконини берадиган, ҳар томонлама чуқур ўйланган аниқ мақсад ва устувор йўналишларни ўз ичига олган тараққиёт дастури ва уни амалга ошириш стратегиясига эга бўлган мамлакат ва халқ пировард натижада муваффақиятга эришади".

Намоз САЪДУЛЛАЕВ,
Ўзбекистон Республикасида
хизмат кўрсатган журналист

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ.

"Шуманай-шаҳарларотранс" корхонасига лизинг асосида "ISUZU" русумли ўн та автобус олиб келинди ва йўловчилар хизматига сафарбар этилди.

АНДИЖОН. Вилоятдаги "Эверест реал имкон фаворит" масъулияти чеklangан жамиятда Германия ва Хитой Халқ Республикасидан келтирилган ускуналар ўрнатилгач, металл қувурлар ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Бу ерда ҳадемай иш икки сменада ташкил этилади. Бу марра забт этилгач, ҳар суткада 60 тонна металл қувур тайёрланади ва яна 30 та қўшимча иш ўринлари яратилади.

БУХОРО. Вилоят ҳокимлигининг «Молия, бухгалтерия, солиқ ва банк» йўналишидаги ишчи гуруҳи аъзолари Жондор иқтисодиёт коллежи ўқитувчилари, ўқувчилари ва ота-оналар билан учрашдилар. Талбирда ўқувчиларни касбга тайёрлаш, танланган соҳага қўнимка ҳосил қилиш масалари юзасидан тақлиф ва мулоҳазалар ўрғанилди.

Бу йил коллежни битирувчи 193 нафар йигит-қизларни ишга жойлаштириш чора-тадбирлари белгиланди.

САМАРҚАНД. Жорий йилда "Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 20 йиллигига 20 туп дархат — менинг туғфам" шиори остида Самарқанд шаҳрида 8 миллион туп кўчат экиш ва парваришлаш бўйича амалий ишларга қўл урилди.

НАМАНҒАН. Мингбулоқ туманидаги "Ухул" фермер хўжалиги раҳбари Баҳриддин Мамадалиев уч йил илгари Голландиядан бир неча бош маҳсулдор сигир олиб келган. Бугун уларнинг сони 235 бошга етди. Муҳими, фермер хўжалиги ўтган йили уларнинг ҳар биридан 4300 литр сүт соғиб олинди.

ФАРҒОНА. Олтиариқ туманида касаначилик асосида янги иш ўринларини яратишга катта эътибор қаратилмоқда. Туман ҳокимлиги бу масалага ишлаб чиқариш корхоналари, маҳаллий фуқаролар йиғинлари ҳамда йирик тадбиркорларни жалб қилмоқда. "Ишонч" масъулияти чеklangан жамият қошида касаначиликка асосланган иккита янги нон пишириш цехи ҳам ташкил этилди. Касаначилар технологик ускуналар билан таъминланди. Шундай қилиб яна 15 киши доимий иш билан таъминланди.

ХОРАЗМ. Вилоят марказидаги "AL-BEVAZI ELEKTRIK" илмий ишлаб чиқариш корхонасида тайёрланаётган юқори ва паст кучланли трансформаторлар ҳамда электр двигателлари талаб юқори. Трансформаторларни тайёрлашда фойдаланиладиган хомашёнинг асосий қисми Германия, Россия, Хитойдан келтирилмоқда. Маҳсулот турларини кўпайтириш эвазига яқин вақт ичида корхонада яна ўнлаб янги иш ўринлари яратиш режалаштирилган.

ҚАШҚАДАРЁ. Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми ташаббуси билан 160 нафар йигит-қиз медиамактаб, ёш тадбиркорлар форуми, дастурчилар учун тренинг, ўзбек, рус, инглиз тилларида инкор ва инкорни-инкор қилувчи баҳсталаблар гуруҳи йўналишларида ўз билимларини синондан ўтказишди.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ. ЎзЛиДеП Тошкент шаҳар кенгаши ҳузурдаги "Сисей талим маркази", Миробод туман кенгаши партия фаоллари, бошланғич партия ташкилотлари раҳбарлари, маҳаллий кенгашлардаги депутатлик гуруҳлари ва электрот вакиллари учун доимий фаолият юртувчи семинар бўлиб ўтди.

олинган қароридан кўзда тутилган мамлакатимиз sanoatини ривожлантиришнинг мақсадли кўрсаткичларини молиялаштириш манбалари ҳам аниқ белгиланган. Бу, табиийки, sanoatда амалга ошириладиган ҳамда амалга оширишга тайёрлаб қўйилган инвестиция лойиҳалари рўйхати ва ишлаб чиқиш босқичида бўлган янги инвестиция лойиҳалари, ҳатто олдиндан ишлаб чиқилаётган истиқболли инвестиция лойиҳаларини ўз ичига олади. Зеро, Ўртбошимиз Концепция тўғрисидаги маърузасида бу ҳақда алоҳида таъкидлади: "Ҳал қилувчи аҳмиятга эга бўлган яна бир муҳим устувор йўналиш — чет эл инвестицияларини кенг жалб қилиш, хорижий инвестициялар учун янада қўлай шароитлар яратишга улкан эътибор қаратганимизни алоҳида қайд этмоқчиман".

Бугунги кунда давлат ва хўжалик бошқаруви органларига, корхоналарга инвестиция лойиҳаларини амалга оширишда унинг техник иқтисодий асоси ҳамда иш ҳужжатларини ишлаб чиқиш билан бирга, sanoat объектларига тугаш муҳандислик ва ишлаб чиқариш инфратузилмаси объектларини қурилиш-монтаж ишларини баҳарлаш ҳуқуқи ҳам берилди.

Экспорт хулосалари асосида тузилган ва белгиланган тартибда рўйхатга қўйилган шартномалар бўйича ишлаб чиқариш муддати узоқ бўлган ускуналарни харид қилиш учун тегишли аванс пуллари ажратилапти. Тижорат банклари, Ўзбекистон Республикаси Тикланиш ва тараққиёт жамғармаси инвестиция томонидан лойиҳалари ҳужжатларини ишлаб чиқиш

Шунингдек, яқин беш йил ичида инвестициялар шарофати билан синтетик суюқ ёқилғи ишлаб чиқариш йўлга қўйилади. Бу полиетилен ва полипропилен маҳсулотлар, суюлтирилган ва сикланган табиий газ ишлаб чиқариш бўйича янги, замонавий газ-кимё комплекс (мажмуа)лари бунёд этилади, деган гап.

Энергияни тежайдиган замонавий технологиялар асосида минерал ўғитлар ва янги турдаги кимёвий маҳсулотлар ишлаб чиқариш жадал тус олади. Эскирган ускуналарни замонавий буг-газ қурилмаларига алмаштириш ҳисобидан энергетика тармоғини жадал ривожлантириш ва юксак технологиялар соҳасидаги лойиҳаларни амалга ошириш алоҳида эътиборда бўлади. Бир сўз билан айтганда, sanoatда таркибий ўзгаришлар чуқурлаштирилиб, унинг асосий тармоқлари диверсификация қилинади.

Кўриб турибсизки, мамлакатимиз sanoatини ривожлантиришга оид бу каби кўндан-кўп устувор йўналишларнинг барчаси республикамизда ижросини топаётган инвестиция сибаси билан чамбарчас боғлиқ. Ўртбошимиз Вазирлар Маҳкамасидаги маърузасида таъкидлаганидек, "Ўзбекистонда инвесторлар учун, айтиш мумкин, кўп жиҳатдан беқиёс ўта қўлай инвестицион муҳит, имтиёз ва преференциялар тизими яратилган, деб айтишга барча асосларимиз бор. Иқтисодиётимизга жалб қилинаётган хорижий инвестициялар ҳажми йилдан-йилга ортиб бораётгани ҳам бунинг ёрқин далилидир".

ЖАРАЁН

ИЛДИЗЛАРИ МУСТАҲКАМ НИҲОЛЛАР

(Бошланғич А-бетада)

Президентимиз Ислам Каримов 1998 йилда «Тафаккур» журнали бош муҳаррирининг саволларига берган жавобларида агар Кадрлар тайёрлаш миллий дастури муваффақиятга эришилса, биз ҳаётимизда ижобий маънодаги «портлаш эффекти»га эришамиз, деганди. Бу, биринчи навбатда, ижтимоий-сиёсий иқлимга ижобий таъсир қилишнинг, натижада мамлакатимиздаги мавжуд муҳит бутунлай ўзгаришини таъкидлаганди.

Бундан ўн беш-йигирма йил олдинга, айниқса, қишлоқ ва маҳаллаликларга болаларнинг машғулоти эсланг: кимдир тўп тепиб ойна синдириган, ёғоч миллиқ кўтариб «уруш-уруш» ўйнаган, тўрт-беш бола бирорта саёқ мушукни тўтиб олиб «бигиллаган»... Бугун ўша кўчалар сокин. Нега? Чунки, ҳозир бекорчи болани топиш қийин: у қайсида тўғрақда ё ҳунар ўрғанади ёки спорт билан шуғулланади, асосийси, ўз келажagini қуриш учун аллақачон йўлга чиққан. Ёшлар тафаккурдаги иқлимнинг ўзгариши, дунёқарашининг юксалтигани — мана шу эмасми?!

Мақтабларимиздаги тўв ўзгариш ва янгиланишларни олиб кўрайлик.

Муस्ताқилликнинг илк йилларида юртимизда жами 8 минг 333 мақтаб бўлиб, унинг 3 минг 525 таси мослаштирилган биноларда — эски шийлон ёки қандайдир бирор идоранинг собиқ иморатида жойлашганди. Шундан 1 минг 167 таси маҳаллий аҳолининг имкониятлари доирасида, 40-60 йил давомида хашар йўли билан хом гишт ё пахса девордан тикланган эди. Уларнинг 80 фоизи капитал таъмирлашга муҳтож, ярмидан кўпи газлаштирилмаган, 44 фоиз мақтабга ҳатто тоза ичимлик суви ҳам келтирилмаган эди.

Бу гаплар бугун энг замонавий бинодаги мақтабнинг кенг ва ёруғ хоналарида, сўнгги русумдаги ахборот технологиялари ва педагогика жиҳозлари воситасидаги интерфас улусида билим олаётган болалар учун олис замоннинг афсонасидаги туюлиши мумкин. Бирок тарихан қисқа даврда амалга оширилган Мақтаб таълимини ривожлантириш Давлат умумий миллий дастури тўғрисидаги қўшимча мақтабларни шаклландирган асосий йўналишларни аниқ ҳақиқат.

Муस्ताқиллик йилларида 1 минг 559 мақтаб биноси янгидан қурилди, 8 минг 213 таси таъмирланди. Бугун ақсарият мақтаблардан фан лабораториялари, ижодиёт ва спорт тўғрақлари мавжуд, 70 фо-

изга яқин мақтаб компьютерлар билан таъминланган. Жорий йилда биргина Жанубий Корея ЭКСМ-банкнинг 30 миллион доллар миқдоридagi кредити ҳисобидан умумтаълим мақтабларида қўшимча равишда яна 1,5 мингта компьютер синфи жиҳозланди. Ўйлаб кўрайлик: бундан ўн-беш йил олдин мақтабларимизнинг бугунгидек энг замонавий ўқув-лаборатория ускуналари, компьютер техникаси, дарслиқлар ва ўқув-услубий воситалар билан жиҳозланганини ким тасаввур қила олар эди? Уларнинг спорт инфратузилмасига эга бўлиши, мақтаб ҳаётига интернет тизими кенг кириб бориши қиммига қанчалик қирган?! Кувонарлиси, жорий йилда юртимизда «Электрон таълим» миллий тармоғини барпо этиш ишларини ниҳоятга етказиш мўлжалланмоқда. Бу барча таълим муассасаларининг ягона ахборотлашган компьютер тармоғига уланиш имконини беради.

— Илгари ҳароба бир бинода жойлашган мақтабимизда ўқувчиларга оддий кимёвий реакцияни амалиётда кўрсатиш имкони ҳам йўқ эди. Бугун эса замонавий қиёфадаги билим мактабимизда ўқийман-изланман деган бола учун барча шарт-шароит мавжуд, — дейди Андижон вилояти Шахрихон туманидаги 53-мақтаб-интернат директори, Ўзбекистон Қаҳрамони Қамолдин Гопиров. — Ўқувчиларимизнинг деярли барчаси юртимиздаги олий ўқув юр்தарига кирмоқда, АҚШ, Япониядаги нуфузли университетларда ўқийди. Энг муҳими, мақтаб — ўқувчилар учун келажак пойдевори қуриладиган мўъттабар масканга, ёшларга билим бериш эса ўқитувчилар учун ҳаёт мазмунига айланган.

Ҳа, илгари мақтабда фақат дарс ўтилади, деган туюлуш мавжуд эди. Бугун ўқувчилар дарсдан сўнги фан, ижодий, техник ва хунармандчилик каби қатор йўналишлардаги тўғрақларда ўз иқтидорини ва салоҳиятини юксалтириш имкониятига эга. Ҳозир юртимиз мақтабларида ўқувчиларнинг ҳар уч нафаридан бири спорт билан мунтазам шуғулланаётгани фойда кувонарлидир.

Президентимиз «портлаш эффекти»нинг самарасида инсоннинг ҳаётдан ўз ўрнини топиши тезлашди, деганди. Ҳар қандай одам ҳам ўсирилик чоғида, эндигина вояга етиб келадиган даврда жамиятдан муносиб ўрнини топиши керак. Акс ҳолда бу нарса ноҳус оқибатларга, баъзан эса оғир фожияларга, ҳатто ижтимоий ларзаларга ҳам сабаб бўлади. Биз жорий этилаётган мазкур таълим модели орқали ана шу вазиятнинг ол-

дини оламиз. Қолаверса, ёшларни муайян бир иқтисосга эга қилиб, ҳаётга йўланма берамиз. Дунёга умид билан қадам қўйиб келадиган навхил инсон ҳаётдан муносиб ўрнини топса, турмушидан, тақдирдан, Ватанидан рози бўлиб яшайди, умр буйи бунёдкорлик фаолияти билан машғул бўлади», деб таъкидлайди Юр்தбошимиз.

Илгари мақтабни битирган бола олий ўқув юртига кирса қирар, кўп ҳолларда аттестатли бекорчилар қаторидан жой оларди. Урта махсус таълим тизимининг самараси шундаки, ҳар бир ёш, ҳеч бўлмаганда, қайсида ҳунар сирларини ўрганиб, бирор касб-корнинг бошини тутмоқда. Уларни иш билан таъминлаш борасида ҳам кенг кўламли чора-тадбирлар амалга оширилади.

Жорий йилда юртимиз касб-ҳунар коллежларини 450 мингдан ортққ ўқувчи тамомлайди. Давлатимиз раҳбари яқинда йил якунига бағишлаган Вазирлар Маҳкамаси мажлисидаги «Барча режа ва дастурларимиз Ватанимиз тараққиётини юксалтириш, халқимиз фаровонлигини оширишга ҳизмат қилади» маърузасида 9-синф битирувчиларини касб-ҳунар таълими билан тўлақонли қамраб олиш, ўқитувчилар билими ва малакасини юксалтириш, касб-ҳунар коллежлари битирувчиларини ишга жойлаштириш борасидаги бир қатор муҳим вазифаларни белгилаб берди. Хусусан, «корхона — коллеж» ҳамкорлигини янада мустаҳкамлаш, коллеж ўқувчиларини аниқ бир иш жойига бириктириш заруриятини таъкидлади.

Бугун юртимизда илгари ёшларимиз оруз ҳам қила олмайдиган Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия, Жаҳон тиллари университетлари, Давлат ва жамият қурилиши, Банк-молия, Ички ишлар, Куролли Кучлар академиялари, Кончилиқ институтлари очилди. Халқаро Вест-минстр университети, Турин политехника университети, Сингапур Менежментни ривожлантириш институти, Г.Плеханов номидаги Россия иқтисодиёт университети, И.Губкин номидаги Россия давлат нефть ва газ университети, В.Ломоносов номидаги Москва давлат университети каби нуфузли олий ўқув юр்தларининг филиаллари ташкил қилинди. Икки ёки уч тилини билиш, дунёдаги нуфузли дорул-фунунларда таҳсил олиш одатий ҳолга айланган.

Бугунги бозор иқтисодиёти шароитида кескин рақобатда ютиб чиқариш керак бўлган олдига қадам ташлаши мумкин. Бошқача айтганда, куч — билим ва тафаккурда экани амалда намоён бўлаётди.

Юр்தбошимиз «портлаш эффекти» деганда жамиятимизда мустақил фикрловчи, ўз ақли, ўз тафаккури, ўз масъулияти билан, онгли тарзда, озод ва ҳур фикрли инсон бўлиб яшайдиган Баркамол Шахнинг шаклланишини назарда тутган. Ҳар қайси инсондаги муайян интеллектуал салоҳиятни, ички қувватни юзга чиқариш учун зарур шарт-шароит яратилиши жамиятимизнинг потенциал кучларини рўёбга чиқаришда жуда катта аҳамият касб этишини таъкидлаган.

Таълим соҳасидаги ислохотлар танаффус, чегара ва поён билмайди. Шу маънода бугун таълим муассасаларида барпо этилган моддий-техник базани янги ва замонавий мазмун билан узлуксиз бойитиб бориш — долзарб масала.

— XXI асрда таълим ахборот-коммуникация технологиялари ва масофали таълим асосида ривожланиб боради, бу эса биздан инновацион жараённинг фаол иштирокчиси бўлишни тақозо этаётди, — дейди Ўзбекистон педагогика фанлари илмий тадқиқот институти директорининг ўринбосари, профессор Уткир Толипов. — Бунинг учун, аввало, ўқитувчини «билимини узатувчи» ролидан иждоқдор устоз даражасига кўтариш керак. Чунки бугунги ўқувчи ҳар дарсида янги фикр, янги маълумот, янги услуб лозим. Шунингдек, таълимнинг барча иштирокчилари — ўқувчи, педагог, ота-она, таълим муассасалари ўртасида тенг жавобгарлик ҳисси шаклланиши, ёшлардаги мавжуд иқтидор ва қобилият тўлиқ юзга чиқарилади.

Муҳтарам айтганда, мамлакатимиздаги бугунги миллий таълим тизими жисмонан, ақлан ва маънан етук, ҳаётга ўз ўрнини топишга қодир баркамол шахсни вояга етказишга йўналтирилган. Зеро, Юр்தбошимиз таъкидлаганидек, таълимни тарбиядан, тарбияни эса таълимдан ажратиб бўлмайди — бу шарқона қараш, шарқона ҳаёт фалсафасидир.

...Ҳар қуни ўғил-қизларимизнинг спорт, санъат, илм-фан, ишлаб чиқариш, умуман, қандайдир йўналишдаги ютуғидан хабар топамиз. Бу — Оллоҳ ота этган қобилият ва иқтидорини аввало ўзи учун, оиласининг, миллати ва халқининг, давлатининг фаровонлиги, бахт-саодати, манфаати учун бахшида этаётган баркамол авлоднинг муваффақияти, йигирма йил олдин қўйилган тамал тошига муносиб миннатдорлиқдир. Зотан, илдизи она заминдан узилмаган ниҳоллар ҳақида қуртак ёзиб, қўкча буй чўзиб, ҳосил бераверади.

Умид ЁКУБОВ,
ЎЗА шарҳловчиси

Хурматли юр்தдошлар!

Агар сизнинг қонуний ҳуқуқларингиз бузилса, ҳеч иккиланмай Адлия вазирлиги ёки унинг ҳудудий бошқармаларидаги «Ишонч телефони»га, шунингдек, «008» қисқа рақамга қўнғирқ қилинг. Адлия идоралари мутахассислари сизнинг ҳақ-ҳуқуқингизни ҳимоя қилишга ва бузилган ҳуқуқингизни тиклашга ёрдам беради!

1	Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги	Код: 8371	236-26-99, 233-47-68, 236-05-09, 236-79-24
2	Қорақалпоғистон Республикаси Адлия вазирлиги	Код: 8361	223-34-00, 223-71-93
3	Тошкент шаҳар адлия бошқармаси	Код: 8371	262-92-42, 269-14-45
4	Андижон вилоят адлия бошқармаси	Код: 8374	224-45-94, 222-30-89
5	Бухоро вилоят адлия бошқармаси	Код: 8365	223-74-16, 223-21-20
6	Жиззах вилоят адлия бошқармаси	Код: 8372	771-64-71
7	Қашқадарь вилоят адлия бошқармаси	Код: 8375	223-01-64, 223-01-73
8	Навоий вилоят адлия бошқармаси	Код: 8436	223-80-47, 223-01-38
9	Наманган вилоят адлия бошқармаси	Код: 8369	226-51-93, 226-36-62, 226-78-93
10	Самарқанд вилоят адлия бошқармаси	Код: 8366	233-04-62, 233-13-59
11	Сирдарё вилоят адлия бошқармаси	Код: 8367	235-09-69, 225-41-19, 225-19-50, 225-30-50
12	Сурхондарё вилоят адлия бошқармаси	Код: 8376	223-26-84
13	Тошкент вилоят адлия бошқармаси	Код: 8371	280-50-98, 280-51-06, 253-30-02, 280-50-96, 280-51-04, 253-82-61
14	Фарғона вилоят адлия бошқармаси	Код: 8373	224-15-49
15	Хоразм вилоят адлия бошқармаси	Код: 8362	226-86-47, 226-65-50

E-mail: info@minjust.gov.uz

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ

Сўранг, жавоб берамиз

АЁЛЛАР МЕҲНАТИ ҚОНУН МУҲОФАΖАСИДА

Меҳнат қонунчилигида аёлларга бир қанча имтиёзлар яратилган бўлиб, бу хотин-қизлар меҳнатини қонун билан қафолатлар экан. Ушбу имтиёзлар ҳақида батафсил маълумот берсангиз.

САҲМЕДОВА
Шайхонтоҳур тумани

Мамлакатимизнинг Асосий Қонунида ва бошқа меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларда фуқаролар ирки, жинси, ижтимоий келиб чиқиши, эгаллаб турган лавозимидан қатъи назар, тенг ҳуқуқли экани белгилаб қўйилган. Жумладан, Конституциянинг 46-моддасида: «Хотин-қизлар ва эркеклар тенг ҳуқуқлидир» деб қайд этилган.

Қонунариимизда аёлларга, айниқса, болали аёлларга алоҳида ғамхўрлик кўрсатиш, меҳнатни оналик ва болалик билан уйғунлаштириб олиб боришга имкон берадиган муайян энгилик ва имтиёзлар белгиланган. Масалан, Меҳнат кодексига мувофиқ, меҳнат шароити ноқулай ишларда, шу жумладан, ер ости ишларида аёллар меҳнатидан фойдаланиш тақиқланади.

Тиббий ҳулосага кўра, ҳомиладор аёлларнинг ишлаб чиқариш ёки хизмат кўрсатиш нормалари камайитрилиди ёхуд улар аввалги ишларидаги ўртача ойлик иш ҳақи сақланган ҳолда, энгилроқ, ноқулай ишлаб чиқариш омиллари таъсиридан холи бўлган ишга ўтказилади. Шунингдек, ҳомиладор аёлларни ва ўн тўрт ёшга тўлмаган боласи (ўн олти ёшга тўлмаган ногирон боласи) бор аёлларни уларнинг розилигисиз тунги ишларга, иш вақтидан ташқари ишларга, дам олиш кунларидаги ишларга жалб қилиш, хизмат сафарига юбориш мумкин эмас. Уларни тунги ишларга жалб қилишга бундай иш она ва боланинг соғлиги учун ҳавф туғдириши билан таъкидловчи тиббий ҳулоса бўлган тақдирдагина йўл қўйилади.

Уч ёшга тўлмаган болалари бор, бюджет ҳисобидан молиявий таъминланади-

ган муассаса ва ташкилотларда ишлаётган аёлларга иш вақтинчи ҳафтасига ўттиз беш соатдан ошмайдиган қисқартирилган муддати белгиланади. Бунда аёллар меҳнатига ҳақ қуниги тўлиқ иш муддати чоғида тегишли тоифадаги ҳодимлар учун белгиланган миқдорда тўланади.

Ҳомиладор аёлларга ва бола туққан аёлларга йиллик таътиллари, уларнинг хоҳишига кўра, тегишли ҳомиладорлик ва туғиш таътиллари олдин ёки ундан кейин ёхуд болани парвариш таътилидан кейин берилади. Аёлларга туққунга қадар етмиш календарь кун ва туққундан кейин эллик олти календарь кун муддати билан ҳомиладорлик ва туғиш таътиллари берилиб, давлат ижтимоий сурғатси бўйича нафақа тўланади.

Ҳомиладорлик ва туғиш таътили тугагандан кейин аёлнинг хоҳишига кўра, унга боласи икки ёшга тўлгунга қадар болани парвариш учун таътил берилган бўлиши ҳақи сақланган ҳолда, энгилроқ, ноқулай ишлаб чиқариш омиллари таъсиридан холи бўлган ишга ўтказилади. Шунингдек, ҳомиладор аёлларни ва ўн тўрт ёшга тўлмаган боласи (ўн олти ёшга тўлмаган ногирон боласи) бор аёлларни уларнинг розилигисиз тунги ишларга, иш вақтидан ташқари ишларга, дам олиш кунларидаги ишларга жалб қилиш, хизмат сафарига юбориш мумкин эмас. Уларни тунги ишларга жалб қилишга бундай иш она ва боланинг соғлиги учун ҳавф туғдириши билан таъкидловчи тиббий ҳулоса бўлган тақдирдагина йўл қўйилади.

Уч ёшга тўлмаган болалари бор, бюджет ҳисобидан молиявий таъминланади-

Мухайё АЛИЕВА,
Умид БОЗОРОВА,
Тошкент шаҳар давлат
нотариал идораси нотариуслари

Солиқ

Қарор ижросини таъминлаш йўлида

Жорий йилнинг 7 январь санасида Вазирлар Маҳкамасининг «Хусусий тадбиркорлар юридик шахс ташкил этмасдан шуғулланиши мумкин бўлган фаолият турлари рўйхатини тасдиқлаш тўғрисида»ги қарори қабул қилинди. Мазкур қарор асосида 66 та фаолият турлари рўйхати тасдиқланди.

Вазирлар Маҳкамаси қарори қабул қилингунча давлат рўйхатидан ўтган яққа тартибдаги тадбиркорлик фаолиятининг 169 тури ҳисобга олинган эди. Жорий йилнинг 1 апрелидан бошлаб эса, уларнинг 77 тури қисқартирилади

бўлди. Шунингдек, ушбу муддатдан эътиборан тасдиқланган рўйхатга кирмаган фаолият билан шуғулланаётган яққа тартибдаги тадбиркорлар сони қисқариши ёки рўйхатга олинганларнинг 10 фоизи ўз фаолиятини тўхтатиши мумкин. Шунинг учун ҳам фаолият тўхталадиган яққа тартибдаги тадбиркорлик субъектларини инвентаризациядан ўтказиш, тасдиқланган фаолият турларига мос келмайдиган тадбиркорларни бошқа фаолият турига ўтишлари ёки юридик шахс шаклида ёки бошқаларини таъминлаш талаб этилади.

Шу билан бирга, бозор ва савдо комплекслари ҳудудиданоқуний тадбиркорлик билан шуғулланаётган жисмоний шахсларни аниқлаш, уларни давлат рўйхатидан ўтказиш ва қатъий белги-ланган солиқни тўлиқ ўндириб бориш тадбирларини амалга ошириш зарур. Мазкур ишларни амалга ошириш солиқ органлари ҳодимлари зиммасига катта масъулият юклайди. Бу, ўз навбатида, юрт раънақи ва фаровонлигига ҳизмат қилади.

Амриддин МАКСАДОВ,
Шайхонтоҳур тумани
ДСИ бўлим бошлиғи
ўринбосари

ИЛМИЙ ТАДҚИҚОТ ВА ИННОВАЦИЈА КЕЛАЖАГИ

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2008 йил 15 июлдаги «Инновацион лойиҳалар ва технологияларни ишлаб чиқаришга татбиқ этишни рағбатлантириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қароридан вазирликлар, идоралар, олий ўқув юр்தлари ва илмий муассасалар, уюшмалар, компаниялар ҳамда бошқа ҳўжалик бирлашмалари зиммасига илмий-амалий ишланмалар, инновацион технологияларни ҳаётга кенг жорий этиш вазифаси юклатилган.

Карорда инновацион ишланмаларни техник ва технология янгилаш жараёнига татбиқ этишни рағбатлантириш механизми

шартнома тuzилди. Ушбу шартномаларнинг амалга оширилиши натижасида 74,9 миллиард сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Бунда илмий тадқиқот ва инновация фаолияти билан шуғулланаётган иқтидорли ёшларнинг ҳам муносиб ўрни борлигини таъкидлаш керак.

Шу кунларда республика миқдосидаги 83 та илмий тадқиқот ва 66 та олий таълим муассасасида «Олий малакали илмий ва илмий педагог кадрлар мутахассисликлари рўйхати»даги 553 мутахассисликнинг 269 тасида аспирантура, 128 тасида докторантура фаолият юритмоқда. Аспирантлар сони 2540 нафарни, докторантлар сони эса 260 нафардан кўпроқни ташкил этади.

Ўтган йили олий таълимдан кейинги таълимнинг самардорлигини ошириш бўйича қатор чора-тадбир-

лар амалга оширилди. Хусусан, Президентимизнинг «Юкори малакали илмий ва илмий-педагог кадрлар тайёрлаш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорига мувофиқ 2010 йилнинг 10 ноябидан бошлаб олий таълим ва илмий тадқиқот муассасаларида олий таълимдан кейинги таълимнинг янгиланган тизими жорий этилиши белгиланди. Унга кўра, аспирантура ўрнига уч йилга мўлжалланган стажёр-тадқиқотчи-изланувчилар институти, докторантура ўрнига эса тадқиқотлар йўналишидан келиб чиқиб, 2-3 йилга мўлжалланган катта илмий ходим-изланувчилар институти жорий этилди. Жорий йилнинг 1 январидан бошлаб эса қайси босқичдалигидан қатъи назар, аспирантура тизимида таълим олаётган барча аспирантлар стажёр-тадқиқотчи-изланувчи лавозимига ўтказилиб, ойлик маоши илмий-тадқиқот институтларида фаолият юритаётган стажёр-тадқиқотчиларнинг ойлик маоши миқдорига тенглаштирилди. Худди шу каби докторантлар ҳам, таълим босқичидан қатъи назар, катта илмий ходим-изланувчи лавозимига ўтказилди. Уларнинг ойлик маоши фан номзоди даражасига эга бўлган катта илмий ходимларнинг маоши миқдорига етказилди.

Шунингдек, эндиликда

илмий, илмий педагог кадрлар тайёрловчи олий таълим ва илмий-тадқиқот муассасалари фаолиятини мувофиқлаштириш билан Республика Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридagi Фан ва технологияларни ривожлантиришни мувофиқлаштириш кўмитаси шуғулланадиган бўлди.

Олий таълимдан кейинги янгиланган таълим тизимида юкорида келтирилган стажёр-тадқиқотчи-изланувчи ва катта илмий ходим-изланувчилар институтлари ҳуқуқларини ҳам ўта муҳимдир.

Ашраф МУҲАММАДИЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридagi Фан ва технологияларни ривожлантиришни мувофиқлаштириш кўмитаси бўлим бошлиғи

тадқиқотлар натижалари ахборот базасини яратиш ҳамда вазирликлар, идоралар, ҳўжалик юритувчи субъектлари ва тадбиркорларнинг улушли маблағларини жалб қилган ҳолда иқтисодиёт тармоқларининг ижтимоий, иқтисодий ривожланишини таъминлашга йўналтирилган инновация лойиҳалари танлови ни ўтказиш лозим. Қолаверса, интеллектуал мулк объектлари ҳуқуқларини ҳимоя қилишга қаратилган меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларни ишлаб чиқиш, технологиялар трансферини жадаллаштириш, фан, таълим ва ишлаб чиқариш ўртасидаги ўзаро муҳасамликни таъминлайдиган инжиниринг-консалтинг марказлар, технологик ва илмий парклар меъёрий базаларини такомиллаштириш мақсадга мувофиқ. Ҳа навбатда, илмий тадқиқот муассасалари, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик билан шуғулланувчилар ўртасида манфаатли ҳамкорлик механизминини шакллантириш ҳам ўта муҳимдир.

Нуктаи назар

ОАВ истиқболи йўлида

Мамлакатимизнинг ривожланиши, олиб борилаётган ислохотларнинг муваффақиятли амалга ошириши кўп жиҳатдан фуқароларнинг ҳуқуқий онги ҳамда маданиятининг юксаклигига боғлиқ.

Демократик жараёнларни чуқурлаштириш, аҳолининг сиёсий фаоллигини оширишда ахборот эркинлигини таъминлаш, одамларда ўз фикр ва мулоҳазаларини, содир бўлаётган воқеаларга муносабати ва позициясини эркин ифода этиши кўникмасини шакллантириш орқали эришилади.

Шу боис мамлакатимизда ўтган йиллар давомида, айниқса, охириги 10 йилда ОАВни янада либераллаштириш, сўз эркинлигини таъминлашга қаратилган кенг қамровли ташкилий-ҳуқуқий чора-тадбирлар амалга оширилди. Оммавий ахборот воситалари ривожини таъминлайдиган, демократик талаб ва стандартларга тўла мос келадиган мустақкам қонунчилик базаси яратилди. Ушбу даврда оммавий ахборот воситаларини эркин ва жадал ривожлантиришга, ахборот соҳасининг самарали фаолият кўрсатишини таъминлашга қаратилган кўплаб қонун ҳужжатлари қабул қилинди. Шу билан бирга, нодавлат оммавий ахборот воситаларини ривожлантириш, уларнинг ахборот соҳасини демократлаштиришдаги фаол иштирокини таъминлашга қаратилган кенг қамровли ислохотлар амалга оширилди. Бу эса, ўз навбатида, мамлакат сиёсий-ижтимоий ҳаётида аҳолининг барча қатламларининг иштирокини таъминлашга йўл очиб берди.

Маълумки, ахборот узатишда янги инновацион технологиялардан кенг фойдаланиш, уларни илм-фан ютуқлари асосида мунтазам равишда тақомиллаштириб бориш бугунги кун талабларидан биридир. Халқроқ ҳамжамият нормаларидан келиб чиққан ҳолда нодавлат оммавий ахборот воситаларини кўллаб-қувватлаш, уларнинг моддий-техник ба-

заси ва кадрлар салоҳиятини мустаҳкамлаш мақсадида бир қатор жамоат ташкилотларини ташкил этишга алоҳида эътибор қаратилди. Ўз таркибидан 100 дан ортиқ электрон оммавий ахборот воситаларини бирлаштирган Нодавлат электрон оммавий ахборот воситалари миллий ассоциацияси, Ўзбекистон мустақил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликларини кўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди шулар жумласидан.

Айни пайтда Ўзбекистонда барча ривожланган мамлакатлар амалиётида қўлланиладиган сунъий йўлдош алоқа тармоғи кенг жорий этилди. Унинг воситасида бутун дунё билан телерадиодастурлар алмашинуви амалга оширилмоқда, ўзбек халқининг маданияти, тарихи, адабиёти, санъати, ҳуллас, ўтмиши ва бугунги кун ҳақидаги ҳаққоний ахборотлар кенг еритилмоқда. Авваллари республикамиз ҳақида ҳеч қандай маълумотга эга бўлмаган одамлар ҳозирда унинг тарихий обидалари, адабиёти ва санъати намуналари билан танишиш имлоқига эга бўлмоқда. Бу эса, ўз навбатида, хорижий сайёҳларнинг мамлакатимизга бўлган қизиқишини янада кучайтирмоқда.

Юртбошимиз 2010 йил 12 ноябрдаги Олий Мажлис палаталарининг қўшма мажлисида қилган маърузасида республикамизда фуқароларнинг ахборот соҳасидаги ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш борасида амалга оширилган кенг қўламли ишларга тўхта-

либ, шу билан бирга оммавий ахборот воситалари ва давлат ҳокимияти органлари ўртасидаги муносабатларнинг устувор жиҳатларини тўғри белгилаш, жумладан, оммавий ахборот воситалари фаолияти устидан назорат қилишнинг иқтисодий механизмларини, ахборот манбаларининг ёпиқлиги билан боғлиқ муаммоли масалаларни ҳал этиш зарурлигини алоҳида таъкидладилар.

Шу билан бирга, маърузада ахборот соҳасини ислоҳ қилиш ва кейинги босқичларда уни ривожлантиришнинг меъёрий-ҳуқуқий базасини тубдан тақомиллаштириш лозимлиги таъкидланди.

Бу тадбирлар давлатимиз раҳбари қайд этганидек, «Фуқароларнинг ахборот соҳасидаги конституциявий ҳуқуқини янада кенгроқ амал-

юртимизда амалга оширилаётган ислохотлар давлатнинг ички ҳамда ташқи сиёсатининг очик-ошкоралигини, бугунги кунда мамлакатимиз ва хорижда кечаётган воқеа-ҳодисалар хусусида фикрлар хилма-хиллиги ва сиёсий плюрализмни ҳисобга олган ҳолда таъминлашга хизмат қилиши назарда тутилади.

Бугунги кунда телерадиокомпаниси соҳасидаги фаолият оммавий ахборот воситалари, радиочастота спектри, телекоммуникациялар, ахборотлаштириш тўғрисидаги қонунларнинг муайян моддалари билан тартибга солиб келинмоқда. Аммо, уни мустақил қудратли индустрия сифатида қайта ташкил этиш, телерадиоэшиштиришларнинг янги шакл ва турларининг пайдо

қатиш соҳасидаги рақобатни янада кучайтириш, телерадиодастурларни узатиш борасида мобиль ва рақамли телевидение каби илғор замонавий технологияларни жорий этиш, телеиндустриянинг истиқболи янги тармоқларини ташкил қилиш учун зарур шароитларни яратиш имконини беради, деган умиддамыз.

Оммавий ахборот воситалари эркинлиги ва мустақиллигини янада мустаҳкамлаш, муаллифлик ҳуқуқлари ва интеллектуал мулкни ишончли ҳимоя қилишнинг ҳуқуқий кафолатлари ва мезанизмларини кучайтириш, ахборот соҳасига бозор механизмларини жорий қилишга ҳам бевосита алоқадор. Ушбу вазифани амалга ошириш учун «Оммавий ахборот воситалари фаолиятининг иқтисодий асослари тўғрисида»ги, «Оммавий ахборот воситаларини давлат томонидан кўллаб-қувватлаш кафолатлари тўғрисида»ги қонунларни қабул қилиш тақдирини кўрилади. Бу қонунлар ахборот бозори иштирокчилари фаолияти самарадорлигини янада кучайтириш ва уларнинг иқтисодий манфаатларини ҳимоя қилиш, миллий ахборот маконини изчил ривожлантиришни таъминлашга қаратилган ташкилий-ҳуқуқий тадбирлар сирасига киради.

«Телекоммуникациялар тўғрисида»ги қонун нормаларини янада тақомиллаштириш сиёсий модернизация жараёнларида тобора муҳим аҳамият касб этиб бораётган замонавий ахборот-коммуникация технологияларидан давлат ва жамият қурилиши тизимида кенг фойдаланишни йўлга қўйиш бўлиши, телерадиодастурларни тайёрлаш ва узатиш жараёнида юзага келадиган муносабатларни тизимли ва кенг қўламли равишда ҳуқуқий жиҳатдан тартибга солишнинг зарурлигини таъкидлади. «Телерадиоэшиштиришлар тўғрисида»ги қонунни қучга киритиш заруратини туғдирмоқда.

Бу қонун миллий телерадиоэшиштиришлар тизими фаолиятини ҳуқуқий тартибга солиш механизмларини ва молиялаштириш манбаларининг эркинлиги ва мустақиллиги каби принципларини белгилаб беришга, радиочастоталарни олиш учун ўтказиладиган танловларнинг демократик ва ошкоралигини таъминлаш, тенг рақобат ва электрон медиабозор тармоқларининг монополияшувига йўл қўймаслик учун шароит яратди. Бундан ташқари, телерадиодастурларни тайёрлаш ва тар-

Инсон борки, ҳар томонлама яхши яшашни орзу қилади: уйи-жойи, иш-ўрни, нон-намаги бўлсин... Яна у истиқомат қилаётган қишлоқ, посёлка ё шаҳарнинг кўчалари, гузарлари саранжом-сариятлари, одамлари меҳр-оқибатли, тартиб-интизомли, қисқаси, жону жигарингдек бўлсин...

ЮРТНИ МАЛАКАЛИ КАДРЛАР ОБОД ЭТАДИ

Мавлоно Румий инсонни боғ ҳаёли боққа, дўкон ҳаёли дўконга бошлади, дейди. Модомки, биз бир миллат ўлароқ овоз ва обод мамлакатда яшашни орзулаган эканмиз, бундай ниятга эришмоқ имкони ўз қўлимизда, деб ўйлайман. Бино тархи аввал муҳандиснинг ҳаёлида, ўйу фикрида пайдо бўлади, кейин у қозоғга тушади, сўнгра эса воқеликка айланади, дейди яна ҳазрат Румий.

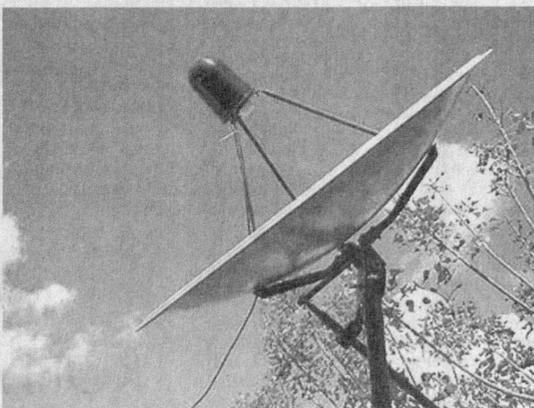
Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш Концепциясида Юртбошимиз олдимизда турган стратегик мақсадларни "замонавий ривожланган демократик давлатлар қаторига кириш, иқтисодиётимизнинг барқарор ўсишини таъминлаш, ҳаёт сифатини яхшилаш ва жаҳон ҳамжамиятида муносиб ўрин эгаллаш..." дея таърифлайди. Кўринадигани, мақсад-муддаимиз бор, боргина эмас, у беш кўлдек аён, энди ҳамма гап унга босқичма-босқич эришишда қоляпти. Маърузада манзилга боришнинг ўзига хос тадбирлари ҳам баён этилган.

Дарҳақиқат, ҳар жиҳатдан дунёнинг энг илғор давлатлари сафидан ўрин олиш қанчалик шарафли бўлса, яна шунча машаққатли ҳамдир. Бу эзгу ниятга етмоқ учун эса мазкур сайёҳаракатлар мазмун-моҳиятини чуқур англаб етадиган ва, ўз навбатида, атрофдагиларга юқтирадиган фаол, ҳалол ва билимли, фуқароларга, жамиятнинг ҳар бир соҳасида сидқидилдан меҳнат қиладиган кадрларга эҳтиёжимиз бор. Чунки мақсадимиз гоё салмоқли, унга биргина истакнинг ўзи билангина етишиш амримаҳол. Шу боис ҳам давлатимиз раҳбари кадрлар масаласига маърузанинг "Ахборот соҳасини ислоҳ қилиш, ахборот ва сўз эркинлигини таъминлаш" тўғрисидаги бобида алоҳида ургу бериб ўтади: "Дунёдаги етакчи мамлакатлар тажрибасига таянган ҳолда, кадрлар тайёрлаш ва қайта тайёрлаш миллий тизимининг тақомиллаштирилиши ахборот соҳасидаги фаолиятнинг сифати ва савиясини оширишга қаратилган чора-тадбирлар тизимида кўп жиҳатдан ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлди". Чиндан ҳам малакали кадрлар масаласи юқорида зикр этилган умумий мақсад-муддаимиз билан чамбарчас, узвий боғлиқдир. Ушбу масалани бугун тўғри ва оқилона ҳал қилиш келажакка қўйилган мустақкам пойдевор ҳисобланади, ҳатто у шу даражада муҳимки, Президентимиз И.Каримовнинг 2010 йилда мамлакатимизни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш юқунлари ва 2011 йилга мўлжалланган энг муҳим устувор йўналишларга бағишланган Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси мажлисидаги маърузасида яна ўқиймиз: "Ҳозирги кунда 2011-2015 йилларда Олий ўқув юрталарини ривожлантириш дастури тайёрланмоқда ва ушбу ҳужжат яқин вақт ичида қабул қилинади. Дастурдан кўзланган асосий мақсад — олий таълим муассасаларининг моддий-техник базасини янада мустаҳкамлаш, уларни замонавий ўқув, лаборатория ва илмий усқуналар билан жиҳозлаш, пировардида ўқув дастурларини тақомиллаштириш, тобора кучайиб бораётган замон талабларига жавоб берадиган кадрларни тайёрлашда сифат жиҳатидан янгича ёндашувларни ҳаётга таъбиқ этишдан иборатдир".

Шубҳасиз, бугун мамлакатимизда том маънода фидойи, айни дамда замонавий илмни пухта эгаллаган ва уни ҳаётга тўғри таъбиқ қила оладиган илғор, урдабуррон кадрлар жуда-жуда керак. Зеро, ўзгариб, турланиб бораётган шиддатли дунёнинг бугунги авзоини ҳисобга олиб фикр юритадиган бўлсак, айтиш жоизки, бизга Ватанимизнинг озод ва ободлигидан ташқари сиёсий, ҳарбий, иқтисодий ва маънавий жиҳатдан бақувват бўлиши ҳам сув ва ҳаводек кадрли. Юртнинг ҳар бир бурчагида зиммасидаги вазифани адо этаётган кадрнинг ҳушёрлиги, ватанга бўлган самимий муҳаббати, мана шу муҳаббатдан асло қолишмайдиган билимли бўлишини ҳаётнинг ўзи тақозо этади. Ва бу хислатларнинг барчаси эзгу манзилга, миллат истиқболининг умумий мақсадида йўналтирилаётгани айни муқддоир.

Мамлакатимиз раҳбари томонидан эълон қилинган «Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш Концепцияси» моҳият-эътибори билан ана шундай мустақкам давлатни барпо этишга қаратилган бўлиб, у ўз атрофида ҳаммамизни бирлаштира оладиган умумийликни қучга эгадир.

Улугбек ХАМДАМ,
ёзувчи

га ошириш имкониятини яратиб бериш билан бирга, давлат ҳокимияти ва бошқаруви органларининг қабул қилинаётган қарорлар сифатини ошириш борасидаги масъулиятини ҳам кўп жиҳатдан кучайтиришга хизмат қилади.

Маълумки, қонун давлат ҳокимияти органлари фаолияти ҳақида жамоатчиликни хабардор қилиб бориш тартибларини аниқ белгилаб бериш, аҳолининг, жамоат бирлашмаларининг давлат ҳокимияти органлари томонидан қабул қилинаётган қарорлар, авваламбор фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари, қонуний манфаатлари билан боғлиқ қарорлар ҳақидаги маълумотлардан мунтазам хабардор бўлиб боришини таъминлаш лозим. Унинг жорий этилиши орқали ижро ҳокимияти органлари фаолияти,

бўлиши, телерадиодастурларни тайёрлаш ва узатиш жараёнида юзага келадиган муносабатларни тизимли ва кенг қўламли равишда ҳуқуқий жиҳатдан тартибга солишнинг зарурлигини таъкидлади. «Телерадиоэшиштиришлар тўғрисида»ги қонунни қучга киритиш заруратини туғдирмоқда.

Бу қонун миллий телерадиоэшиштиришлар тизими фаолиятини ҳуқуқий тартибга солиш механизмларини ва молиялаштириш манбаларининг эркинлиги ва мустақиллиги каби принципларини белгилаб беришга, радиочастоталарни олиш учун ўтказиладиган танловларнинг демократик ва ошкоралигини таъминлаш, тенг рақобат ва электрон медиабозор тармоқларининг монополияшувига йўл қўймаслик учун шароит яратди. Бундан ташқари, телерадиодастурларни тайёрлаш ва тар-

✓ Ҳамкасб

Заҳматкаш қаламкаш

Узоқ йиллар қишлоқ мактабда ўқитувчилик қилган раҳматли Ҳамдам ака фарзандлари орасида негадир айнан Рустамнинг ўқитувчи бўлишини, ўз касбини давом эттиришини жуда-жуда истаганди. Ёшлигидан ота касбини эгаллашга бўлган ҳавас ўсмирни аъло баҳоларга ўқишга даъват этарди. У, айниқса, химия, физика, биология, тарих, она тили ва адабиёт фанларидан ўтиладиган сабоқларни тез ўзлаштиришга қобилиятли, изланувчанлиги билан тенгдошлари ва устозларини ҳайратда қолдирарди.

Қори синфларда ўқийётган пайт Рустамнинг яна бир иқтидорини намоён бўлди. Унинг мактаб ва қишлоқ ҳаётига доир катта-кичик хабарлари ва мақоалари туман газетасида Чоп этила бошлади. Бир умр муаллимлик қилиб обрў топган Ҳамдам ака ўғлидаги бу қизиқиш ва иқтидорни сезиб, муаллимлик касбинини

эгаллашга қистамай қўйди. Ўқитувчи эмасми, ўз тақдирини ўзи белгилашга интилиб, мустақил бўлишга ҳаракат қилаётган ўғлининг ижод йўлига кирганидан бирмунча хурсанд бўлди, унга шароитлар яратиб берди.

Ўзбекистон Миллий университетининг журналистика факультетини битириб қайтган Рустам Давлатов туман газетасида бўш ўрин йўқлиги учун вақтинча Қўмқўрғон туман ҳокимлигида турли вазифаларда ишлаб турди. Ўзи

танлаган касбга бўлган иштиёқи ва атрофдаги камчиликларга бўлган муросасизлик хислати унга сира тинчлик бермасди.

Тўқсонинчи йилларда Сурхондарё вилоятида ташкил этилган "Тадбиркор" газетасида иш бошлаган Рустам Давлат ўзининг ихчам-ихчам хабару мақоалари, долзарб мавзудаги репортажу очеркларини билан газетхонлар назарига тушди. Қалбда ёшлик ғайрат-шижоати юшурган қаламкаш турмушдаги рўй бераётган қонунбузилишлар, тартибсизликлар ва камчиликларни акс эттирган танқидий мақоалар ёзарди.

Унинг қаламига мансуб ҳар бир мақола ва корреспондентцияларда албатта, бирор янги долзарб муаммоли мавзуга кўтариларди. Унинг рангбаранг мавзудаги танқидий ва публицистик материаллари республика нашрлари, ҳусусан "Мулкдор", "Правда Востока", "Туркистон", "Ойла ва жамият" газеталарида чоп

этилиб, кўплаб газетхонлар қалбидан жой олди.

Йиллар оша қалами чарчаниб, маҳорати ўсган Рустам Давлат бир муддат вилоят ҳокимлиги муассислигида нашр этиладиган "Сурхон тонги" газетаси тахририятида ҳам хизмат қилди, ўзининг ўқишли ва долзарб мавзудаги мақоалари билан ҳамкасблар ўртасида танилди.

Айниқса, Қасаба уюшмалари ҳаётига оид мақоаланинг қизиқарли, пишиқ-пухта тайёрлаши барчага манзур бўлди. Тез орада унинг бу борадаги қобилияти ҳисобга олинди, у республика қасаба уюшмалари федерацияси муассаслигида чоп этиладиган "Ишонч" — "Ишонч-доверие" газеталарининг Сурхондарё вилояти бўйича ўз муҳбири вазифасига ишга тақлиф этилди. Шу-шу Рустам Давлат мазкур вазифада барракали меҳнат қилиб келаяпти. Газетанинг деярли ҳар бир сонидан унинг қаламига

мансуб хабар, очерк, репортаж ёки публицистик материаллари кўриш мумкин. Қилган меҳнатлари самараси ўлароқ, журналист яқинда Ўзбекистон қасаба уюшмалари федерацияси Кенгашининг "Инсонга наф келтириш — олий бахт" республика танловидан биринчи ўринни кўлга киритди.

У ҳаётимизнинг ҳар бир жаҳасидан хабардор. Сурхон воҳасида олиб борилаётган бунёдкорлик ишларидан тортиб, халқ ҳўжалигининг барча соҳаларидаги янгиликлар, хўшхабарларни газетхонлар биринчи бўлиб унинг мақоалари орқали танишди. Буларни ўз вақтида илғаган ва матбуотда илдамлик билан ёритиш журналистдан катта маҳорат талаб қилади. У мана шундай тиниб-тинчимас, бугун уни Бойсунда учратсангиз, эртага эса оли Сариосиё ёки Денов туманида кўришингиз мумкин...

Усмонали НОРМАТОВ,
журналист

ЎЗБЕКИСТОН ПОЧТАСИ ОАЖ

ГАЗЕТА, ЖУРНАЛ
ВА КИТОБЛАРГА

ОБУНА

БЎЛИНГ!

Телефон: (8 371) 233-08-34
Сайт: www.pochta.uz. E-mail: oao@post.uz

ДУНЁДА НИМА ГАП?

Дараклар

МОДЕРНИЗАЦИЯ ҚИЛИШ НИЯТИДА

Швециянинг чакана савдо билан шуғулланувчи IKEA концерни жорий йилда Россиядаги ўзининг савдо марказларини модернизация қилишни режалаштирмоқда. «Интерфакс» агентлигининг хабарига кўра, бунинг учун 50-100 миллион евро атрофида маблағ ажратиш кўзда тутилган.

Концернинг Россиядаги генерал-директори Пер Вендшлагнинг сўзларига қараганда, тез орада савдо марказларининг замонавийлиги, хавфсизлиги ва даромад келтириш даражаси ўрганиб чиқилади.

Маълум қилинишича, айни пайтда Россияда концернинг бошқа хорижий мамлакатлардаги шохобчаларига нисбатан савдо-сотикнинг тез ўсиши кузатиляпти. Шу боис ҳам концерн бу имкониятдан ўз вақтида фойдаланиб қолиш ниятида. Ваҳоланки, 2009 йилнинг ўрталарида IKEA раҳбарияти Россия Федерациясида янги лойиҳаларни амалга оширишни тўхтатишни билдирган, бунга эса маъмурий тўсиқларнинг мавжудлиги сабаб қилиб кўрсатилган эди.

Эслатиб ўтамиз, IKEA мебель ва уй-рузгор буюмлари савдоси билан шуғулланувчи энг йirik савдо ташкилотларидан бири ҳисобланади. Компания 36 мамлакатда 270 га яқин савдо марказларига эга. Россия бозорига эса у 2000 йилда кириб келган.

ПОРТЛАШЛАР ОҚИБАТИ

Догистоннинг Карабудахкент районидagi Губден аҳоли пунктида портлашлар содир этилди. Бунинг оқибатида, дастлабки маълумотларга қараганда, йигирмага яқин киши жабр кўрган, ҳалок бўлганлар бор.

Дастлабки портлаш кечки пайт милиция бўлими биноси олдида рўй берган. Натيجида бир нафар ички ишлар ходими ҳалок бўлган, тўрт киши турли даражада жароҳат олган. Орадан бир неча соат вақт ўтгач, Губденга кириш постида машинага ўрнатилган яна бир кўбола бомба портлаган.

Иккинчи портлаш бир кишининг ўлимига сабаб бўлган. Шу билан бирга, 16 киши жароҳатланган. Уларнинг аксарияти милиция ходимлари ва ҳарбий хизматчилардир.

ГОНДУРАСДА АВИАҲАЛОКАТ

Гондурасда хусусий самолёт ҳалокатга учради. «Agence France-Presse» тарқатган хабарга қараганда, ҳалокат пойтахт Тегусигальп шаҳридан унча узоқ бўлмаган жойда содир бўлган.

Ҳалокат пайтида самолёт бортида учувчилардан ташқари йигирма нафар йўловчи ҳам бўлган. Дастлабки хабарларда келтирилишича, тахминан ўн киши оламдан ўтган. Шу жумладан икки нафар учувчи ҳам. Шунингдек, улар орасида sobиқ иқтисодий вазир

Карлос Чаин ҳам бор. Қолган йўловчиларнинг соғлиги, ҳолати тўғрисида аниқ маълумотлар айтилмапти. Айни вақтда авиаҳалокат сабаблари ўрганилмоқда.

ЯНГИ КОНСТИТУЦИЯ ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ...МИ?

Хукумат тепасига келган Миср Куролли кучлари oлий кенгаши sobиқ судья Тарик ал-Баширини мамлакат конституциясига тузатишлар киритиш билан шуғулланадиган қўмита раҳбари этиб тайинлади. У суд-ҳуқуқ тизимида ўзининг мустақил қарашлари билан танилган.

Олдинроқ янги хукумат вакиллари конституция ўн кунда яратилишини ваъда қилишганди. Ҳозир эса икки ой ичида янги конституцияни қабул қилиш бўйича референдум ўтказилиши айтилмоқда.

14 февраль куни эса мамлакат пойтахти ва бошқа шаҳарлардаги қорхона, ташкилот ҳамда муассасаларда иш ташлашлар бўлиб ўтди. Ишчиликчилар oйлик иш ҳақларининг камлиги ва меҳнат шароитларининг ёмонлигидан норозилик билдирдилар.

Хукумат вакиллари бунга жавобан мамлакат аҳолисида митинг ва иш ташлашларни тўхтатишларини сўради. Айрим манбаларда эса намоишлар расман тақиқлангани билдирилмоқда.

СОБИҚ ГУБЕРНАТОР ЯНА КИНОДА

Калифорния (АҚШ)нинг sobиқ губернатори Арнольд Шварценеггер ниҳоят кинога қайтганини тасдиқлади.

63 ёшли актёр ва сиёсатчининг актёрлик соҳасига қайтиши тўғрисида жорий йил бошида гап-сўзлар тарқалганди. Ушундан унинг таниқли кинорежиссёр Рэндол Уоллис томонидан бош роллардан бири тақлиф этилгани айтилган эди. Маълумки, бу режиссёр ўзининг «Довурак», «Перл-Харбор» ва «Темир маскали одам» номли фильмлари билан довурак қозонган.

Арнольд Шварценеггер 2003 йилдан 2011 йилгача Калифорния шатаги губернатори лавозимида фаолият юритди. Бу вақт давомида у фақат битта фильмда, яъни Сильвестр Сталлоненинг «Шиддаткор» фильмида роль ижро этди, холос.

НЕАНДЕРТАЛЛАР «ТАОМНОМАСИ»ДА ЎЗГАРИШ

Неандертал одамлар фақат гўшт истеъмол қилишган. Яқинда бу илмий хулоса тўғри эмаслиги аниқланди. Бу ҳақдаги тадқиқот натижалари Proceedings of the National Academy of Sciences журналинда chop этилди.

Олимлар Европа мамлакатлари ва Ироқ худудидан топилган одам тишларини ўрганиб чиқишди. Тишлар орасида қолиб кетган турли хил ўсимлик уруғлари ҳамда илдиз ва туғунаклари мутахассисларни ҳайратга солди. Бу неандерталлар «таомномаси»га баъзи ўсимликлар ҳам кирганининг биринчи аниқ исботи бўлди.

Чунки шу кунгача олимлар ҳатто қадимги одамлар овқат тайёрлашда ишлатган буюмларда ҳеч қандай ўсимлик қолдиқларини топишмаган эди. Homo neanderthalensisларнинг турар жойларида, ёрларда бунгача ўсимлик дунёсига оид баъзи топилмалар бўлган, лекин ҳеч қим қадимги одамлар уларни бу ерларга билмаган ҳолда олиб кирган, деган фикрга қарши чиқолмаган эди.

АЖОЙИБ ТОПИЛМА

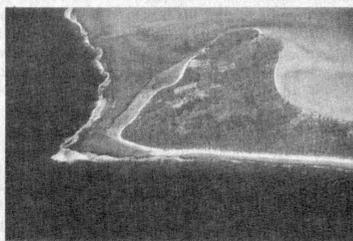

Олимлар Шарқий Тимор оролида излашлар олиб бориб, ажойиб топилмага – гор деворларига ўйиб ишланган инсон юзи тасвирига дуч келдилар. Бу ўзига хос қадимий тасвирий санъат асарининг ёши тахминан 10-12 минг йилга тенг.

Айтиш жоизки, тадқиқотчилар аслида улкан қаламуш қолдиқларини қидиришаётган эди. Бу петроглиф (тошга ўйиб чизилган расмлар шундай аталади)ни тасодифан кўриб қолишди. Турли мураккаб таҳлиллардан сўнг расмининг ёши аниқланди. Шунингдек, тасвирланган юз кўриниши қадимий австралияликларга хос эканлиги ҳам маълум қилинди. Шу боис, минг йиллар муқаддам Шарқий Тиморга Австралия аҳолиси келиб, муҳим яшаб қолгани тахмин қилинмоқда.

Дарвоқе, петроглифлар асосан Австралия ва Тинч океанидаги ороларда учрайди.

ТИНЧ ОКЕАНИ БЎЛИНАДИ

Олимларнинг таъкидлашича, Тинч океани келажакда иккига бўлиниши мумкин.

Океанининг литосфера қатламида рўй бераётган тектоник жараёнларни кузатиш натижасида сўнгги етти миллион йил ичида бу қатлам иккига бўлингани аниқланган. Маълум бўлишича, ҳозир Тинч океани тубида уни икки қисмга ажратишга қодир тоғ тизмаси ҳосил бўлган.

ЮРАК КЛАПАНИНИ ТИКЛАШ ИМКОНИ

Бутунжаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг маълум қилишича, ҳозир дунёда 600 мингдан кўпроқ инсон юрак клапанини алмаштиришга муҳтож. Энди уларда умид чирогои ёнди.

Лондондаги Фан, техника ва тиббиёт Импер коллежи олимлари Магди Якуб бошичилигида 10 йиллик тадқиқот ишларини олиб боришди ҳамда инсон миёсида юрак клапани фаолиятига жавоб берадиган тўқималарни ўстириш йўллари аниқлашди. Олимлар тез орада бу тўқималарни юрак қафасида ўстириш имкони топилишига ҳам ишонмоқда.

Интернет хабарлари асосида Т.ШУКУРОВ тайёрлади.

Дунё матбуоти саҳифаларида

«The Washington Post» (АҚШ)

СИМСИЗ ИНТЕРНЕТ ТАРМОГИ УЧУН 18 МИЛИАРД ДОЛЛАР САРФЛАНАДИ

АҚШда симсиз интернет тармоғини ривожлантириш учун федерал бюджетдан 18 миллиард доллар маблағ ажратилди. «The Washington Post» газетаси ана шундай хабар тарқатган.

10 миллиард АҚШ доллари симсиз интернет тармоғига тезкор ёрдам кўрсатиш хизматини ташкил этишга йўналтирилса, 5 миллиард мобил-интернет тизимини тўлақонли шакллантиришга сарфланади, деб таъкидланади газетда. Шунингдек, турли тадқиқотлар олиб бориш учун 3 миллиард доллар ажратилади. Ана шундан сўнг кейинги беш йил ичида мамлакат аҳолисининг 98 фоизи юқори тезликда ишлайдиган симсиз интернет хизматидан фойдаланиш имкониятига эга бўлиши мумкин.

«Утган йилнинг март ойида, – деб ёзади газета, – кенг қамровли миллий дастур ишлаб чиқилган эди. Мазкур дастур америкаликларга интернетдан тўла фойдаланиш имконини беради. Дастурга мувофиқ, 2020 йилга бориб АҚШ дунёдаги мобил-интернет тизими энг ривожланган мамлакатга айланиши лозим.»

«Montreal Gazette» (Канада)

КАНАДА БИЗОНЛАРИ РОССИЯДА

«Montreal Gazette»нинг хабар қилишича, «Элк Айланд» миллий парки келгуси ойда 30 та бизон бузоқларини дунёнинг энг совуқ худуди ҳисобланмиш Саха (Экутистон Республикаси)га жўнатишга тайёргарлик кўряпти.

Шимолий Америка иқлимига мослашган бу қорамоллар аниқ мақсадларни кўзлаб амалга оширилаётган лойиҳаниннг иккинчи босқичига асосан жўнатишмоқда.

2006 йилда 30 та шундай ўрмон жониворига барча эҳтиёт чоралари кўрилиб, самолёт орқали Экутистонга жўнатилган эди. Улар айни пайтда Саханиннг -60 совуғига мослашиб кетди.

Бу лойиҳа «Элк Айланд» миллий парки жойлашган экологик таңг аҳволдаги Эдмантон чегара худуди жониворларини кутқариш мақсадида амалга оширилмоқда.

«Haaretz» (Исроил)

МИСР ҲАҚИДА ГАП КЕТГАНДА НЕТАНЬЯХУНИНГ ЖИМ ТУРГАНИ АФЗАЛ

Газета таҳририятининг мақолада шундай фикрлар баён қилинди. Маълумки, Мисрда юз берган оммавий норозиликлардан 18 кун ўтиб, мамлакат президенти Хусни Муборак ўз лавозимидан воз кечди.

Шундай қилиб, 30 йил муттасил давом этган бошқарув яқун топди. Ҳокимият ҳалқ истагини амалга оширишни ваъда қилаётган ҳарбий амалдорлар қўлига ўтди.

Воқеаларни сабр-тоқат билан кузатиб турган экспортлар ҳам муаммони бундай ниҳоя топишини кутишмаганди.

Бўлиб ўтган ҳодисот, энг аввало, Мисрнинг ён қўшниси бўлган Исроилни ташвишга солиб қўйди. Чунки шу пайтгача икки қўшни бир-бирларини етарли даражада синовдан ўтказишганди. Энди Исроил ҳокимият тепасига келган янги қўшнилар билан тил топишиш учун йўл излашга мажбур.

Шу боис, Биньямин Нетаньяху шу кунларда одатдагидан кўра босиқроқ бўлгани маъқул, дейишмоқда сиёсатдонлар. Чунки қўшнинг тинч, сен тинч, деган мақол ҳамма миллатга тегшли эканини вақтинг ўзи кўрсатмоқда.

«The Financial Times»

КОЛУМБИЯ ТЕМИР ЙЎЛ ҚЎРМОҚЧИ

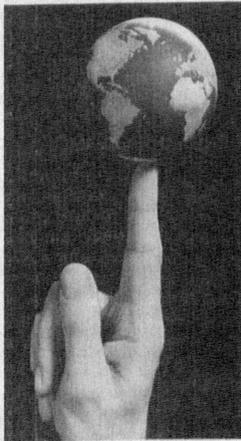
Газетаниннг ёзишича, Хитой Колумбияга янги темир йўл қуришда ёрдам бериши мумкин. Айни пайтда икки томонлама музокара олиб борилмоқда.

Мазкур темир йўл тармоғи Колумбиянинг Тинч океани қирғоқларидан то Қариб денгизи соҳилларида жойлашган Картахен шаҳригача етиб боради. Унинг узунлиги 220 километрни ташкил этади. Темир йўлнинг лойиҳа қиймати ҳозирча ошқор этилмапти.

Колумбия президенти Хуан Мануэл Сантоснинг фикрича, машҳур Панама каналига нисбат берилган ҳолда «қуруқ канал» деб номланаётган ушбу темир йўлнинг бунёд этилиши АҚШ билан эркин савдо-сотик қилиш тўғрисидаги келишувга эришиш муҳим ўрин тутуши мумкин.

1904-1920 йилларда қазилган Панама каналида ҳар куни 14 мингга яқин турли хил қомалар қатнайди.

Олам кенг, савдоси турфа

Бразилия чангалзорларида яшовчи номаълум қабила аниқланган. Яшаш тарзи жуда оғир ва гайриодатий мазкур қабила аъзолари асосан тропик ўсимликлар билан озиқланар экан. Пальма шохларидан ясалган уйчалар қабила вакиллари учун бошлана вазифасини ўтайди. Қабила аъзолари, шунингдек, ов жараёнида темирдан ясалган ханжар ва болтадан фойдаланади.

Ҳозир мутахассислар бу қабиланинг келиб чиқиш тарихини ўрганишмоқда.

ИТАР-ТАСС тарқатган хабарга кўра, сомалилик денгиз қароқчилари Жанубий Кореяга тегишли «Кеумми 305» балиқчи кемани озод қилган. «Кеумми 305»да 39 нафар денгизчи, икки корейлик ва икки хитойлик фуқаро бўлган. Мазкур кема ўтган йилнинг 9 октябрыда Ламу ороли яқинида қароқчилар томонидан қўлга олинган эди.

Куни кеча эса қароқчилар Уммон кўлигида Грециянинг «Айрини ЭсЭл» танкерини қўлга олди.

Танкерда 1,8 миллион баррел нефть олиб кетилаётган эди.

«ЭКОТЕРРА Интернейшнл» ташкилотининг тарқатган маълумотига кўра, шу кунгача Сомали денгиз қароқчилари томонидан 48 кема ва 800 дан ортиқ денгизчи ўғирланган.

Тайбэе ахборот агентлиги тарқатган хабарга кўра, январь ойида Тайваннинг валюта захираси мамлакат тарихида рекорд даражани, яъни 387,1 миллиард АҚШ долларини ташкил этган.

Айрим мутахассислар Тайван иқтисодининг бундай ўсишига хориждан киритилган инвестицияни асосий сабаб сифатида кўрсатаётган бўлса, бошқалари евронинг қиймати пасайгани билан изохламоқда.

Рейтер ахборот агентлиги тарқатган хабарга кўра, Покистоннинг шимоли-ғарбида содир этилган портлаш оқибатида 27 нафар ҳарбий хизматчи ҳалок бўлган, 40 дан ортиқ киши жароҳатланган.

Портлаш Мардан шахри

яқинидаги ҳарбий базада машғулотлар пайтида содир этилган. Ҳозир портловчи модда бу ерга қандай олиб келингани юзасидан текширув ишлари олиб борилмоқда.

Эслатиб ўтамиз, 2006 йили мазкур ҳарбий базада экстремистлар ҳужуми оқибатида 36 нафар ҳарбий хизматчи ҳалок бўлган эди.

Тулуз университетининг олимлари фалаж ҳасталигини даволашга қодир препарат яратдилар. «Прозак» номли ушбу дори бош миёга қон қуйилиши оқибатида фаолиятини тўхтатган тана аъзоларига қайта «жон» беради.

Шифокорларнинг сўзларига қараганда, мазкур ҳасталикка чалинган айрим беморлар физיותרпия курслари билан шуғулланиш баробарида янги препаратни ҳам истеъмол қилган. Тўқсон кунлик даволашни эса аъзолар фаолиятини салкам икки баробар фаоллаштирган.

Хитойнинг «Shangdi Guanchun Investment» давлат компанияси

2011 йил — Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили

Эл соғлиги — юрт бойлиги

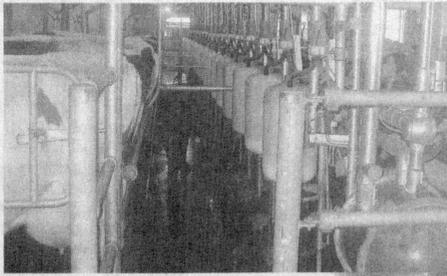
ЗАМОНАВИЙ ТЕХНОЛОГИЯЛАР МАҲСУЛИ

— Ичкарига кириш мумкин эмас. Сигирлар жуда нозик. Ҳозир карантин. Яқинда “Ёшлар” телеканалдан ҳам келиб, тасвирга ололмай қайтиб кетишганди. “Тано” хусусий наслчилик фермер хўжалиги мутасаддилари билан телефон орқали бўлган суҳбатимиз шу тарзда якуни топди.

Орадан бироз вақт ўтиб, яна сим қоқдим: “Майли ичкарига кирмайман. Фақат баъзи маълумотларни олсам бўлди...” Хуллас, у дедим, бу дедим, ахирги фермер хўжалиги раҳбарининг телефон рақамини олдим. Раҳбар қаттиққўл одам экан. Суҳбат орасида мени ноқулай аҳволга солиб қўйди: “Бизни матбуотда ёритсанг, кейин газеталарингга оубна ҳам бўлаемизми?” Кейин билсам, мендан олдингилар шундай йўл тутишган экан...

Мухбирлик фаолиятим давомида ҳали унча тажриба тўплаб улгурмаган эсамда, барибир икки ҳафта дегадан раҳбарни учрашувга кўндиришга муяссар бўлдим.

2006 йили Ақром Газибаев Юқори Чирчиқ туманидаги мазкур фермер хўжалигига етакчилик қила бошлади. 800 миллион сўмлик кредит олиб, Голландиядан 295 бош зотдор сигир, уларга керакли технологияларни келтирди. Дастлаб жониворларнинг ҳудуд хавосига мослаштириш бироз қийин келди. Бир-икитаси нобуд ҳам бўлди. Бироз муддат ўтиб, бола-лаган сигирлар аста-секин

маҳаллий муҳитга мослаша бошлади.

Сунъий уруғлантириш йўли билан кўпайтирилаётган бу сигирлар одам бўйи билан баробар, ҳар йили 200 бош бузоқ олинади. Ҳозир сигирлар 453 бошга етди. Шундан 190 таси соғин, 130 таси ғуножин ва 45 таси буғоз қорамоллар, қолгани бузоқлардир.

— Фермер хўжалигимизнинг 421 гектар ери бўлиб, давлатга топшириш учун бугдой, шולי ҳамда чорва учун ем-хашак, лавлаги, жўхори, беда маҳсулотларини етиштирамиз, — дейди хўжалик раҳбари. — Бундан ташқари Россия технологияси асосида “Камилка” цехини ташкил этганмиз. Бу ерда сигирлар кунга 2,5 тонна сўт қайта ишланиб, сўт, қатиқ, қаймоқ, творог, сметана каби харадорғир маҳсулотлар аҳолига етказиб берилмоқда. 86 нафар ишчи-хизматчиларимизнинг уч маҳал овқатлани-

хозланган. Ем-хашак маҳсус машиналар ёрдамида озуқа билан омухталанган, белгиланган вақтда охурларга тўқилади. Гўнгни компьютерлаштирилган қурилма тозалаб, муайян ишловлардан ўтказилади. Кейин ўғит ҳолида керакли жойларга жўнатилади. Ишчилар эса техникалар иш маромини назорат қилади, холос.

кўрсаткич. Аммо бу хозирча бошланиши...

Ушбу жараёни ҳам кузатиб бўлган, маҳсулотни қайта ишлаш цехига ўтдик. Цехда иш икки сменада ташкил этилган бўлиб, ҳар сменада 8 ишчи меҳнат қилади. Кундузги смена ишчилари — Зилола Ҳамзаева, Феруза Тўлаева, Дилшод Йўлдошев, Нодир Нишонов ва бошқа ходимлар қатиқ маҳсулотини идишларга қадоқлаётганига деч келдик.

— Бу йилги асосий ва-зифаларимиздан бири цехни кенгайтириш, — дейди бошлик Раҳмон Юнусов. — Бунинг учун Голландия ва Италиядан 10 тоннагача сутни қайта ишловчи замонавий технологик қурилмалар олиб келишни режалаштирганмиз. Шунда фермер хўжалигимиздан чиқётган барча маҳсулотни ўзимиз қайта ишлаб, бюртмачиларга етказиб беришнинг имкони туғилади.

Тошкент вилояти ҳамда пойтахт аҳолисига кунига 4 тоннадан ортиқ сўт ва сўт маҳсулотлари етказиб бераётган фермер хўжалиги амалга ошираётган хайрли ишларни кўриб, мамлакатимиз мустақиллигининг 20 йили давомида соҳада эришилган сифат ўзгаришлар дунёнинг ҳеч бир мамлакатидан қолишмаётганига, келгусида шу сингари ишлар одатий ҳол бўлишига яна бир бор амин бўлдик.

Фермер хўжалиги жамоаси билан хайрлашарканмиз, эшитганларимизнинг барчасини кўз билан кўрганимиздан кўнглимиз ёришиди. Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йилида мана шундай тадбиркор ва ишбилармонлар сони янада кўпайиб, аҳоли фаровонлиги, дастурхонлар тўқинлиги йўлида чарчамасдан хизмат қилavershin, дея нилят қилдик.

Фозил ЖАББОРОВ,
“Hurriyat” мухбири

Саломатлик соқчилари

Бугун мамлакатимизнинг қайси тумани, қайси қишлоғи ё овулига борманг, аҳоли саломатлигини яхшилаш борасида барча шарт-шароитлар яратилганининг гувоҳи бўласиз. Бунинг Қорақалпоғистон Республикаси Нукус тумани мисолида кўриш мумкин.

Туман марказий шифохонаси гўзал масканда жойлашган бўлиб, унинг атрофини бир гектарлик манзарали ва мевали дарахтлардан иборат боғ ўраб туради. Жорий йилда бу ерда узумзор барпо этиш режалаштирилган. Шифо масканида жами 76 нафар шифокор ва 400 дан зиёд ўрта бўғин тиббиёт ходимлари аҳоли сihat-саломатлигини мустаҳкамлаш борасида фаолият юритмоқда.

Бош шифокор Пўлат Панаев билан кечган суҳбатимизда маълум бўлдики, “Саломатлик-1”, “Саломатлик-2 ва “Саломатлик-3” лойиҳалари бўйича шифохонага 96 миллион 502 минг сўмлик янги тиббий жиҳозлар олиб келинган. Бундан ташқари, овул шифокорлик пунктлари 114 миллион сўмлик замо-

навий асбоб-ускуналар билан таъминланган. Тез шошлинч тиббий ёрдам бўлимига “Саломатлик-2”, “Оналар ва болалар соғлигини муҳофаза қилиш” лойиҳалари орқали иккита “Дамас” автомашинаси берилган.

Туманда аҳолининг репродуктив саломатлигини мустаҳкамлаш, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш мақсадида қатор ибратли ишлар амалга оширилмоқда. Агар рақамларга мурожаат этадиган бўлсак, айни пайтда туман бўйича 12717 нафар туғиш ёшидаги аёл-қизлар бор. Улар тўлиқ диспансерлик назорат-текширувдан ўтказилган.

Шифохонага ташрифимиз давомида бош врач ўринбосари Сейтмурот Жақсимов ҳамроҳлигида туғуруқхона фаолияти билан танишдик. У ерда яратилган шароитларни кўриб, рости, ҳавасимиз келди. Юртимизда инсон саломатлиги йўлида олиб борилаётган ислохотларнинг самарасидан бошимиз кўкка етди. Сафаримиз сўнггида эл соғлиги йўлида сидқидилдан хизмат қилаётган фидойи шифокорлар ва ҳамшираларнинг эзгу ишларида омадлар тилаб қолдик.

Фойиб ЁҚУБОВ,
“Hurriyat” мухбири

Молия муассасаларида

Мақсад сари дадил қадам

Мамлакатимиз иқтисодийетининг мустаҳкамланаётганига банк муассасалари томонидан иқтисодийетнинг энг муҳим тармоқларига ажратилаётган молиявий ресурслар ҳажми тобора ошиб бораётгани ҳам муҳим омил бўлмоқда. Зеро, банклар тизимининг ривож топши иқтисодий барқарорлик ва фаровонлик кафолатидир.

Давлат тижорат Халқ банкининг Жиззах вилояти филиали йиллар давомида тўплаган тажрибадан унумли фойдаланиб, аҳоли ва мижозларга тақлиф этилаётган хизматларни ҳар томонлама такомиллаштириб келаётган банклар сирасига қиради. Жамоанинг аниқ стратегик режа асосида фаолият юритаётгани иш кўлами ва сифатини ошириш баробарида фуқароларга ҳам манзур бўлмоқда. Кўрилган чора-тадбирлар самараси ўлароқ, мижозларга тез ва сифатли хизмат кўрсатиб келинмоқда. Натижада банк мижозлари кундан-кунга кўпайиб бормоқда. Бу, аввало, Юртбошимиз томонидан мамлакатимизда кучли ижтимоий-иқтисодий сиёсат амалга оширилаётгани, иқтисодийетнинг ислохотлар жорий этилаётгани ва бунинг учун мустаҳкам ҳуқуқий пойдевор яратилгани самараси ҳамдир.

Молия муассасаси айни пайтда ўзининг 12 та амалиёт бўлими, 144 та шохобча, 16 та мини банк, 83 та маҳсус касса ҳамда 7 та валюта айир-

бошлаш шохобчаси орқали 398 минг 135 та жисмоний ва 7 минг 679 та юридик шахс мақомидаги мижозларга маълумоти банк хизмати кўрсатиб келмоқда. Айниқса, мижозлар билан ишлаш учун қулай шароитлар яратилгани ҳамда уларга мақсадли қисқа ва узоқ муддатли кредитлар берилаётгани алоҳида эътирофга лойиқ.

Жумладан, Президентимизнинг фармон ва қарорлари, Вазирлар Маҳкамаси қарорлари, шунингдек, Марказий Банк ҳамда Халқ банки бошқарувлари томонидан тасдиқланган Микромолиявий хизматлар асосида юридик ва жисмоний шахсларнинг қисқа ва узоқ муддатли кредитларга бўлган талабини қондириш мақсадида ўтган йили 14 миллиард 806 миллион 800 минг сўмлик кредитлар ажратилди. Жорий йилнинг ҳозирги вақтигача берилган кредитлар миқдори эса 4 миллиард 417 миллион 800 минг сўмни ташкил этди.

Давлатимиз раҳбарининг 2007 йил 18 майдаги “Еш оилаларни моддий ва маънавий қўллаб-қувватлашга доир кўшимча чора-тадбирлари тўғрисида”ги Фармони талабларини бажариш мақсадида ҳамда аҳолининг истеъ-

мол кредитларига бўлган талабидан келиб чиққан ҳолда, 2011 йилнинг ўтган даври мо-байнида 1 миллиард 669 миллион 600 минг сўмлик “Оила фаровонлиги” кредити, уй-жой сотиб олиш учун 542 миллион 700 минг сўмлик “Ипотека” кредитлари йўналтирилди.

Юртбошимизнинг “Озиқ-овқат товарлари ишлаб чиқаришни кенгайтириш ва ички бозорни тўлдиришга доир кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги қарорига асосан 1 миллиард 687 миллион 600 минг сўмлик, “Мамлакатимизда ноозик-овқат истеъмол товарлари ишлаб чиқаришни кенгайтиришни рағбатлантиришга доир кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги қарорига асосан 1 миллиард 528 миллион 900 минг сўмлик кредит маблағлари берилгани вилоятда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни янада ривожлантиришга муҳим ҳисса бўлиб қўшилди.

Шунингдек, ҳукумат дастурлари ижросини таъминлаш ва кишлқ хўжалик корхоналарини молиявий қўллаб-қувватлаш мақсадида ҳам муайян ишлар амалга оширилмоқда. Хусусан, шу йилнинг ўтган даври мобайнида чорвачилик

соҳасини ривожлантиришга 601 миллион сўм, паррандачиликни ривожлантириш ва иссиқхона ташкил этишга 279 миллион сўм, асаларчиликни ривожлантиришга 8 миллион сўм кредит маблағлари йўналтирилди.

Президентимизнинг “Шахсий ёрдамчи, деҳқон ва фермер хўжаликларида чорва молларини кўпайтиришни рағбатлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори ижросини таъминлаш мақсадида банкнинг ўз маблағи хисобидан 420 миллион 800 минг сўмлик кредит маблағлари кам таъминланган аҳолини қўллаб-қувватлаш, аҳоли турмуш даражасини яхшилаш ва иш билан таъминлаш мақсадида вилоятнинг чекка ҳудудларига ажратилди.

Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш мақсадида юридик шахсларга банк маблағи ҳисобидан ўтган йили 10 миллиард 857 миллион 200 минг сўмлик имтиёзли сармоялар ажратилди. Шундан 1 миллиард 963 миллион 100 минг сўми қисқа ва 8 миллиард 894 миллион 100 минг сўми узоқ муддатли кредитлардир. Қатор фермер хўжаликлари 4 миллиард 297 миллион 100 минг сўм (шундан 365,5 миллион

сўм қишлоқ хўжалик техникаси сотиб олиш учун) миқдоридан узоқ муддатли кредитлар билан таъминланди.

Савдо соҳасига 1 миллиард 988 миллион 100 минг сўм қисқа муддатли кредитлар ажратилган бўлиб, шундан бугунги кунга қадар 958 миллион 200 минг сўми нақд пулда қайтарилиб, хўжалик субъектларига яна қисқа муддатли кредитлар сифатида берилди. Натижада 515 нафар киши, шу жумладан, 204 нафар хотин-қиз ишли бўлди.

Аҳолининг бўш пул маблағларини омонатларга жалб қилиш бўйича олиб борилган ишларда ҳам ижобий натижаларга эришилаётганини алоҳида таъкидлаш жоиз. Хусусан, омонатларга 8 миллиард 43 миллион 900 минг сўмлик пул маблағлар жалб қилинишига эришилди. Шу жумладан, талаб қилиб олганча омонатларга 2 миллиард 834 миллион 200 минг сўм, жамғарилувчи омонатларга 942 миллион 900 минг сўм, муддатли омонатларга 1 миллиард 777 миллион сўм, жисмоний шахсларга мўлжалланган 5 минг сўмлик депозит сертификатларига 175 миллион 700 минг сўм, Халқ банкининг пластик карточкаларига 2 миллиард 314 мил-

лион 100 минг сўмлик пул маблағлари қўйилди.

Вилоят бўйича ўтган йил давомида Халқ банки бошқаруви-нинг тегишли қарорлари асосида ташкил этилган “Янги йил туҳфаси” ютуқли омонатига 8 миллион 100 минг сўм, “Ижтимоий рағбат” жамғарилувчи омонатига 2 миллион 400 минг сўм, “Сармоия плюс” муддатли омонатига 4 миллион 500 минг сўм, “Антика” муддатли омонатига 202 миллион 100 минг сўм, “Кўклам” муддатли омонати-га 6 миллион 600 минг сўм, “Жамгарма” ютуқли омонати-га 15 миллион сўм, “Умид” муддатли омонатига 5 миллион 200 минг сўм ҳамда “Саёҳат-3” ютуқли омонатига 6 миллион сўм жалб қилинди.

Дарҳақиқат, юқоридаги ми-соллардан кўриниб турганидек, молия муассасаси янада раванқ топиб, фуқароларга хизмат кўрсатиш кўламини тобора кенгайтирмоқда. Қисқа қилиб айтганда, мамлакатимиз тараққиётга ка-марбаста бўляпти. Бу молия муассасаси ва унинг барча бўлимлари ходимларининг аниқ мақсад сари дадил одим ташлаётганидан дало-лат беради.

Ислом СУЛТОНОВ,
“Hurriyat” мухбири

МАЪНАВИЯТ

Туйғу

Ажаб савдолар

Меҳрингизни дариф тутмаяпсизми?..

Барча камчиликларидан қатъи назар инсонлар ҳар нарсадан ҳам кўпроқ меҳрга сазовордирлар.

И.ГЁТЕ

урсат — олий ҳакам. Унинг қаршида не не буюклар ожиз қолмаган, дейсиз. Кунлар кетидан ойлари, айёмлар, унутилмас қувончлару дилга озор етказган дамларни мана шу вақт ортда қолдириб, келажак сари йўл очиб боравереди. Ишда, кўча-кўйда ва яқин инсонлар даврасида "Кунингиз хайри бўлсин!", "Байрамингиз муборак", "Йилни яхши кутиб олдингизми?" каби хушсўзлар билан бир-биримизнинг кўнглимизни кўтаргандек бўламиз ва айни дамда янги режалар, нилятлар қиламиз.

Тирикчилик ғамида елиб-югуриб, нималарга эришдигу яна нималарни қўлга киритишимиз лозимлиги ҳақида бош қотирамиз. Шу каби ташвишлар билан андармон бўлиб бажарилмай қолган юмушлар хусусида ўйлашга ҳафсала қилмаймиз, очиги. Аммо бу локайдлик фурсат кучи билан бир зумда афсусга айланишини билмаймиз. Кундалик ишларни деб кимнингдир дилини хира қилиб, ўз манфаатимиз, ўткинчи ҳою ҳавас учун бировнинг кўнглини оғритганча манзилга тезроқ етиш учун ўз оғизига қамчи босиб югурамиз.

Бой берилган фурсат билан боғлиқ бир воқеа ҳеч хаёлимдан кетмайди: шифохонанинг жонлантириш бўлими эшиги олдида одам гаўжум эди. Сал нарироқдаги сувсиз ариқ лабида дув-дув ёш тўкиб ўтирган қизга кўзим тушди. Унинг пештоқига "Реанимация" деб ёзиб қўйилган катта эшикка маҳтал

нигоҳи, ғамдан сўлиб бораётган масъум чехраси юракни ўртар даражада аянчли эди. Кимдир қизгинанинг онаси жарроҳлик операциясидан сўнг оғир аҳволда ётганини айтиб қолди.

Кейин анча вақт ўтди. Тақдир мени яна шу қиз билан учраштиради. Аниқроғи, у маҳалламега кўчиб келди. Юзлари ажин соя солиб улгурибди, кўзлари ҳам алланечук нурсизланган. Кўнглини очганидан сўнггина ҳаммасини тушунгандек бўлдим. Айтишча, ўшанда бошига катта ташвиш тушган, шифокорлар волидасининг яшаб кетишига умид беришмаган, қариндошлар эса ҳар ён тарқалиб кетган бир пайтда яқин дўсти унга ҳамдард бўлган экан. Онанинг ҳаётга қайтишига шу иккала қўра кўзгина умидвор, холос. "Мен учун дўстининг эртаю кеч елиб-югургани, онамга донорлик қилгани, энг қийин вазиятда елкадош бўлганини қайти билан айтишни билмайман, — деди у. — Қалбимда дўстимга айтишим керак бўлган самимий сўзлар жуда кўп эди. Афсус... Унга онаминг оёққа турганларини кўриш насиб этмади. Орадан бир ойча фурсат ўтиб, қутилмаган фалокат туфайли ундан жудо бўлдим. Биласизми, кейинга сурилган ният ҳеч қачон амалга ошмаслиги мумкин, дейилгани тўғри экан.

Мен ҳам миннатдорлигимни, дилимдаги сўзларни ўз вақтида изхор этолмаганим учун армон қиламан...

Хушхуллик, меҳру оқибат юракда бус-бутун жо бўлиши ҳақида ҳадиси шарифларда ҳам айтиб ўтилган. Булар инсоф, ақл, илм, ҳилм, олижаноблик, кўркам феъл ва сабрдир. Бинобарин, инсон эҳтимол дунёвий билимларни етарли даражада ўзлаштириб улгурмагандир. Бироқ унинг табиатида андиша, сабру қаноат, эзгуликка мойиллик кучли бўлади. Таассуфки, айрим зиёли, мулоийм ва сиртдан олижаноб кўринган инсон руҳан ғариб бўлиши ҳам мумкин. Демакки, ташқи кўриниш шунчаки "муқова", холос. Мен шундайлардан бирини биламан. У доимо бирор адабиёт мурола қилаётгандек ё бўлмас маънавий мавзуда суҳбат кетганда ўзини кўп асардан бохабардек кўрсатади. Амалда эса... кўрганда саломлашишга ҳафсала ҳам тополмайсан киши.

Маълумотли ва қобилиятли мутахассисга иш ҳам, моддий имконият ҳам топилаверади. Бироқ... Бир парчаланган қалбга малҳам топиш, дарз кетган кўнгли ойнасини тиклаш энг мушкул иш бўлса керак. Дунё эса ғариб кўнглиларни ёритаётган шамчиروқлар эвазига ёруғлашади.

Шоира ШОМУРОВА

14 февраль куни ҳар доимгидан ҳам барвақт уйғондим. Бугун улғу боболаримиздан бири, шох ва шоир Заҳриддин Муҳаммад Бобур таваллуд топган кун. Биринчи қиладиган ишим одатдагидек телевизор мурвати-ни бураш бўлди. Қайси каналга ўзгартирмай, деярли ҳаммасида Бобур ва унинг авлодлари ҳақида сўз борарди. Кимдир "Бобурнома" ҳақида гапирди, кичкинтой ўғил-қизлар болаларга хос соддалик билан ғазал ўқийди. Саҳна кўринишлари, тадбирлар, адабиётшуносларнинг чиқишлари... Хуллас, бугунги кун Ўзбекистон маданият ҳаётидаги ифтихор байрами.

онушадан кейин, кўчага отландим. Борадиган жойларим т а л а й г и н а. Ғазалхонлик кечаси, адабиётшунослар билан учрашув... Хуллас, автобусга чиқиб, ўриндиққа ўтирдим. Кўча ниҳоятда тирбанд, бир-бирдан ўзишга шошилаётган машиналарнинг сигналлари кулоқни қоматга келтиради. Одамлар ҳар кунгидан ҳам шошиб қолишган. Бирови гул кўтарган, яна бирови телефонда тинмай гаплашади. Автобус елдай учиб борар, унинг ойнаси ўзи шундоғам шошилиб юрган кишиларни янаям шошиштириб кўрсатарди.

Тадбирдан эртарақ чиқдим, ғазалхонлик кечасига ҳам улгурим керак. Йўл унча узок бўлмагани учун сўлим майдон ва хиёбонлар бўйлаб яёв кета бошладим. Ҳар тарафда йигит-қизлар оҳиста, майда қадамлар билан сайр қилишарди. Қизларнинг қўлида гул, юрак шаклидаги шарлар. Эҳ-ҳа, ниманидир фаҳмлагандек бўлдим, ҳар ҳолда Бобур ғазалларини "тахлил" қилишмаяпти.

Телефонимга янги хабар келди. Курсдош қиздан: "Бугун "Севишганлар кунини". Кўнглингизга яқин кишиларингизни табриклар қўйинг! "Валентин кунини" муборак!"

Ҳаммаси тушунарли. Изоҳга ҳожат йўқ.

Қулоғимга таниш овоз эшитилди:

— Сенимсан ўртоқ?

Қаршимда курсдошим, ёнида бир нотаниш қиз ҳам бор.

— Не-чүк ёлғиз юрибдилар? — деди у кулимсираган қиёфада.

— ...

— "Валентин кунини" билан, омон бўл!

Ҳақиқатан ҳам унинг гаплари тўғри. Хиёбонда ёлғиз юрган одамнинг ўзи кўринмасди. Борлари ҳам кимнидир қутаётганга ўхшайди. Кайфиятим тушди. Бир муолишда туриб қолдим.

Ўз-ўзим билан тортиша бошладим: Ким ўзи Валентин? У бизга қандай "байрам" қолдирибдики, шунга шунча ас-асаю, дабдаба? Бир-бирларини табриклардан йигит-қизлардан қайси бири Валентин кимлигини билади? Эҳтимол, биладиганлар ҳам бордир, аммо кўпчилиكنинг четдан келиб қолган бундай "байрам"ни кўр-кўрона нишонлашининг боиси нилана? Билмадим. Балки шоир "Севишганлар аслида, эшитмайди, кўрмайди" дегандек, уларнинг қалб кўзлари ҳам сўқир бўлиб қолганми?!

Афсоналарга кўра, эрамиздан аввалги III асрда Рим империяси шаҳарларидан бирида Валентин исмли руҳоний яшаб ўтган. Насронийлик дини пешволаридан бўлган бу роҳибнинг табиблиқдан ҳам хабари бор экан. Империя учун суронли

даврлар ҳисобланган ўша кезларда Рим императори Юлий Клавдий II ўз аскарларининг жангу жадаллар, ҳарбий юришлардан чалғимасликлари учун уларнинг оила қуришларини тақиқловчи фармон чиқарибди. Аммо Валентин ёшларнинг хоҳиш-истакларига қараб, уларни мафий равишда никоҳлашни давом эттирибди. Бундан хабар топган император уни қамашларини буюрибди.

Олий жазога ҳукм этилган руҳоний ўлимидан аввал қамоқхона бошлигининг қизи — Жулияга кўнглини очиб, изхори дил мактуби орқали қиз билан видолашибди. Бу сана 14 февраль кунига тўғри келганмиш.

Чиройли ривоят. Ҳиссиётга берилувчан ҳар қандай "ошиқ"ни бир зумда "маҳв этади". Лекин Шарқ тарихида бундан-да таъсирчан муҳаббат афсоналари камми? Ёки телбабор юрак кўнглидан ҳол сўраши учун муайян бир санани кутиб юриш шартми?

Хаёлимдаги бир-бирига қоришиб кетган фикрларни тартибга солишга уринар эканман, йўл ёқасида: "Ҳой ука, севишганлар кунига сизам гул олмайсизми? Олинг, "Валентин кунини"-я, бугун, хой ука!" деб охириги гулларини менга пулламоқчи бўлаётган хо-ланнинг шанғиллаган овозини эшитиб, бу ерни тезда тарк этишни кераклигини тушундим.

Қанийди имкони бўлса-ю, эрта тонгданок бу ерга "ташриф" буюрган "муҳаббат"ни ўзим билан олиб кетсам. Уни бу аҳволда ташлаб кетиб бўлмайди. Ўзбошимча бўлиб кетган муҳаббатни ўз Ватанига — Навоийлар, Бобурлар оламига қайтарган келарди...

Бобур ЭЛМУРОВА

Банк ва миҳоз

ҲАМКОРЛИК САМАРАСИ

"Агробанк" ОАТБ Сурхондарё вилоят бошқармасининг субъектларни молиявий қўллаб-қувватлаши натижасида кўплаб янги иш ўринлари яратилмоқда

Ўтган йил сарҳисоби республика миздаги мавжуд барча молия институтлари қатори ОАТ "Агробанк" Сурхондарё вилоят бошқармаси томонидан ҳам қўзланган режалар бажарилганини кўрсатмоқда. Хусусан, банк муассасасининг тадбиркорлик билан шуғулланаётган субъектларни молиявий қўмағи натижасида қўшимча яратилгани алоҳида эътирофга молик.

икримизни рақамлар тизимида таҳлил қилсак, банк фаолияти салмоғи янада оқидироқ акс этади. Масалан, биргина кичик бизнес соҳасига ажратилган кредитлар орқали вилоят миқёсида 7 мингта янги иш ўрни яратилди. Бунга эришиш учун банкнинг ўз маблағи ҳисобидан 21 миллиардан зиёд сўм, меҳнат бандлиги маблағи ҳисобидан 307,7 миллион сўм, ДФХУ жамғармаси маблағи ҳисобидан 285,6 миллион сўмлик кредитлар мақсадли йўналтирилди. Бу борадаги йиллик

режа 102 фоизга бажарилди. Бундан ташқари, "Агробанк" вилоят бошқармаси томонидан йирик лойиҳаларни молиялаштириш ва шу асосда янги иш ўринлари яратиш, иқтисодийнинг реал секторини, хусусан, sanoat ишлаб чиқаришни ривожлантиришга қўшилган салмоқли улуш ўтган йилнинг асосий кўрсаткичларидан бири бўлди, дейиш мумкин. Жумладан, Вазирлар Маҳкамасининг "2008-2012 йилларда Сурхондарё вилоятини комплекс ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастури тўғрисида"ги қарори ижроси учун банк томонидан 19 та лойиҳа амалга оширилиши мўлжалланган бўлиб, бугун-

ги кунгача қиймати 1568,4 миллион сўм бўлган 10 та лойиҳа татбиқ этилди. Айни кунларда эса яна битта лойиҳа (қиймати 500 миллион сўм) амалга оширилмоқда. Умуман олганда, жами қиймати 3458,7 миллион сўм (4110,9 минг АҚШ доллари) бўлган мазкур дастурни амалга ошириш учун банкнинг ўз маблағлари ҳисобидан 1011,9 миллион сўм тўғридан-тўғри хорижий инвестиция киритиш йўли билан 170 минг АҚШ доллари, хорижий кредитлар ҳисобидан 3940 минг АҚШ доллари ва банк кредити ҳисобидан 2386,5 миллион сўм миқдорда маблағ ажратилиши режалаштирилган. Лойиҳа якунланганч, 734 кишини иш билан таъминлаш кўзда тутилган.

Молия муассасаси жамоаси аҳолига пластик карточкалар орқали тўлов тизимини мунтазам амалга ошириш ва бу соҳада миҳозларга ҳар томонлама қулай шарт-шароитлар яратиш, юқори хизмат маданиятини шакллантириш борасида ҳам муайян натижаларга эришмоқда. Жумладан, 2010 йил давомида пластик карточкалар 37477 донага қўлайтирилиб, уларнинг умумий сони 2011 йилнинг 1 январь ҳолатига 113761 тага етказилди. Савдо ва хизмат кўрсатиш нуқталарига қўйилган терминаллар сони ҳам 2009 йилдагига нисбатан 312 тага кўпайтирилиб, 1183 тага етказилди.

"Агробанк" ОАТБ вилоят бошқармаси одатдагидек ўтган йили агра соҳани ри-

вожлантириш, ички бозорни қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари билан янада яхшироқ таъминлаш ҳамда қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишловчи корхоналарни замонавий технологиялар билан жиҳозлаш борасида ўз олди-га қўйган қатор вазифаларни удрдалашга эришди. Жумладан, бошқарманинг жойлардаги бўлимлари орқали республика "Ўзпахтасаноат-сотиш", "Ўзагрокимётаъминот", "Ўзғўштусаноат", "Ўзбекипаги" ассоциациялари, "Ўзагросервис" республика бирлашмаси ҳамда "Ўзбекбирлашув" акциядор-

лик компаниясига қарашли саноат, таъминот, тарқатиш, тайёрлов корхона ва ташкилотларини қисқа муддатли кредитлаш юзасидан фаол кредит сиёсати олиб борилди. Хусусан, "Ўзпахтасаноат-сотиш" уюшмаси тизимидаги корхоналарга модернизация ва реконструкция ишлари учун 12943,5 миллион сўм, "Ўзагромашсервис" уюшмаси тизимидаги машина-трактор корхоналарига қишлоқ хўжалик техникалари ва эҳтиёт қисмлар харид қилиш мақсадида 7065,4 миллион сўм, "Ўзқишлоқхўжаликкимё" уюшмаси тизимидаги корхо-

наларга пахта ва галла ҳосилини озиқлантириш учун 7514,7 миллион сўмлик кредит ажратилган бўлса, "Ўздонмаҳсулот" акциядорлик компанияси тизимидаги дон қабул қилиш корхоналари учун 8516,3 миллион сўмлик кредит маблағлари тақдим этилди. Натижада вилоятдаги аксарият пахта тозалаш заводларида янги технологиялар асосида реконструкция ишлари амалга оширилиб, вилоят қишлоқ хўжалиги техника парки қўшимча равишда техника воситалари билан бойитилди.

2010 йил давомида Қум-

қўрган туманидаги "Парранда", Сароисиё туманидаги "Сариосиёдонмаҳсулотлари" масъулияти чекланган жамиятлари, Ангор, Шўрчи, Хайробо, Узун туманларидаги пахта тозалаш заводлари ҳам йил давомида "Агробанк"нинг вилоят бошқармаси билан қилинган ҳамкорликлар самараси ўлароқ, ишлаб чиқаришни модернизация қилиш, маҳсулот ишлаб чиқариш салмоғи ва сифатини ошириш ҳамда қўшимча янги иш ўринлари яратишга эришилди.

Юртимизда 2011 йилнинг "Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили" деб эълон қилингани бошқарма олдида ҳам янада масъулиятли вазифаларни қўйди. Шу муносабат билан қабул қилинган Давлат дастурини ижро этиш мақсадида, айниқса, кичик бизнес субъектлари билан янада фаол ҳамкорлик қилиш, кичик бизнесни молиявий қўллаб-қувватлаш ва бу соҳа вакилларига ҳар томонлама қулай, тезкор банк-молия хизматлари кўрсатилмоқда.

Дарҳақиқат, вилоятда кичик бизнес соҳасини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш борасида бошлаб юборилган ишларда "Агробанк" вилоят бошқармаси ҳамда унинг туманлардаги бўлимларининг салмоғи ва ўрни кўзга ташланмоқда. Ўтган йили эришилган ютуқлар бу борадаги ишларни амалга оширишда дастуриламал бўлиб хизмат қилади.

Даврон ОРИПОВ,
"Hurriyat" муҳбири

Истеъдод гулшани

Спорт

Осуда осмон остида

Ўзбекистон Бадний академияси қошидаги Республика рассомлик коллежини мамлакатимиз тасвирий санъати оламига кириш остонаси деса бўлади. Ранг тасвирий санъатимизнинг бугунги кўпчилик даргалари ҳам, номлари тилга тушиб, кўرғазмаларда номин чиқабган ёш рассомлар ҳам дастлаб шу даргоҳда таҳсил олишган.

Коллеж остонасига қадам қўяр экансиз, аввало, талабаларнинг бири-биридан гўзал, дилбар ҳайкалтарошлик асарларига кўзингиз тушади. Албатта, кўлида олма ушлаб турган гўзал қиз ҳайкали эътиборингизни тортади. Сўнг, ён-верингизга назар солсангиз тойноғининг жиловидан маҳкам тортиб турган болакай сиймосини кўриб, дилингиз яйрайди. Дарвоқе, бу ҳайкал улуг адиб Абдулла Қодирийнинг болалик давридан ҳикоя қилувчи мукамал асардир. Уни шу коллежда таҳсил олган ёш ҳайкалтарошлар — Евгений Горин ва Фурқат Пошшовлар диплом иши сифатида яратиш-

рангтасвир асарларнинг ҳар бири алоҳида талқинталаб мавзу... Модомики, бошлаган сўзимиз ҳайкалтарошлик асарлари ҳусусида экан, уни давом эттирсак. Яқинда коллежда "Қамолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати билан ҳамкорликда ташкил қилинган "Осуда осмон остида" деб номланган ёш ҳайкалтарошлар кўрғазмаси бўлиб ўтди. Тадбирда иштирок этган Бадний академия раиси Турсунали Қўзиёв ўз сўзида ўзбек тасвирий санъатида авлодлар занжири мустаҳкамлиги борайтиганини таъкидлади. Ўзига хос ижодий руҳда ўтган бу анжуманда мамлакатимизнинг барча олий ва ўрта тасвирий санъат мактабларида таҳсил олаётган истеъдодли талабалар ҳамда устоз ҳайкалтарошлар ишти-

топган. Мазкур кўрғазмада намойиш қилинган асарлар ичида, айниқса, сўфий шоир Бобораҳим Машраб ҳайкали алоҳида эътиборга лойиқ дейиш мумкин. Асога суянганча шахдам қадам ташлаб кетаётган жаҳонгашта шоир-

Бухором" асари энг яхши асар деб топилиб, биринчи ўринга сазовор бўлди ва асар муаллифи, учинчи бошқич талабаси Артур Квонга қимматбаҳо эсдалик совғаси топширилди. Асарлари алоҳида диққатга сазовор

ган. Муаллифлар адиб образини жонлантириб, унинг портрет — ўхшашигига ҳам катта эътибор берганига ғувоҳ бўласиз. Қўлларида олма билан сизни қарши олаётган гўзал ва мағрур қиз ҳайкалини эса Санжар Қодиров деган талаба яратган. Яна бир талаба яратган асар руҳи. — Кўза кўтариб, сой бўйига чиққан қизнинг майин жилмайишидан кўнглингизга илиқлик югуради, талабаларнинг ҳам меҳрибон, ҳам талабчан устози таниқли ҳайкалтарош Райҳон Шоабдурасуловадир. Коллеж биносининг лабиринтсимон йўлакларини, айлана ўқув хоналари ҳамда деворларни безаб турган

рок этдилар. Айниқса, "Чўпон бобо", "Сув бўйидаги қиз", "Пахтакор аёл" сингари ҳайкаллар кўпчиликка манзур бўлди. Мотоциклда кампирини мингаштириб кетаётган бобо ҳайкали, рақсга тушаётган қиз, пойғачи, улоқчи йигитлар тасвирланган асарлар ёш ҳайкалтарошларнинг миллий урф-одатларимиз, тарихимизни яхши билишларидан дарак бериб турибди. Яна шуни таъкидлаш жоизки, бу ёш ижодкорлар фақат қизиқарли мавзу танлаш билан чегараланмасдан, инсон қомати мутаносиблиги, мушаклар анатомиясини ҳам чуқур ўрганганликлари, яъни касб сирларини ҳам етарли даражада билишлари асарларида яққол ифодасини

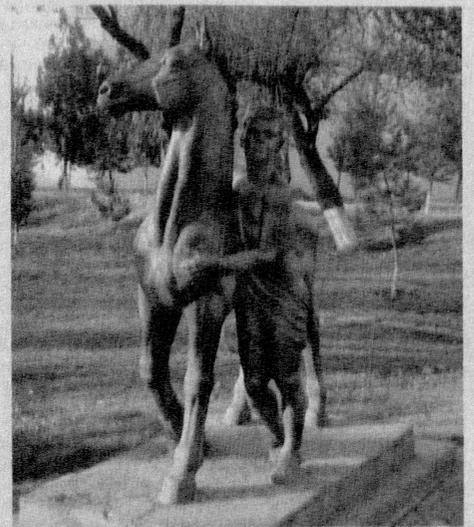

нинг қўллари фалакка узалган, қиёфада недир ҳайрат, недир итириб мужассамлашган... Асар жезде ишланган бўлиб, ашё асарни янада бойитган... Ёш ҳайкалтарош Иван Шоймардонов эса, улуг саркарда Амир Темури образини ўзига хос услубда яратган. "Овда" деб номланган бу асарда биз улуг бобокалонимизнинг ёвқур ва шижоатли йигитлик даври ҳаққоний яратилганини кўраемиз. Шунингдек, Жавохир Пиримовнинг "Буюк ипак йўли" ҳам алоҳида бир гўзал асар сифатида диққатингизни тортади.

Ҳайкалтарошлик асарларининг бу ажойиб тўпламида Хонзода Гулмирзаева, Озода Озодова, Сакина Муҳаммаджонова, Лазиза Кенжаева ва Мадина Тошбоеваларнинг муваффақиятли қатнашишлари тасвирий санъатимизнинг бир қадар оғир ва мураккаб бўлган бу жанрига нозик ниҳол қизларимиз ҳам дадил кириб келаётганидан дарак беради. Бу кўрғазмада яна ҳажман унча катта бўлмаган турли мавзулардаги ўнлаб асарлар намойиш қилинган диққатга сазовор.

— Бу асарларнинг аксарияти 2010 — Барқамол авлод йилида яратилган бўлиб, ижодкор талабаларимиз мамлакатимиз ҳаётига, ижтимоий ўзгаришларга бефарқ эмаслигидан дарак беради, — дейди коллеж директори Орзиқул Рўзиёв. Ҳа, кўрғазма сўзсиз ёш ижодкорларга кўрсатилган эътибор ўз самарасини берганини яққол кўрсатиб турибди. Кўрғазмада "Менинг талабалар ҳам рағбатлангирувчи совғалар билан тақдирландилар. Кўп йиллардан буён мазкур коллежда бўлажак ижодкорларга таҳсил бериб келаётган таниқли ҳайкалтарош Райҳон Шоабдурасуловадан кўрғазма ҳусусидаги фикрини сўраганимизда, у шундай деди: — Кўрғазмада қатнашган ёшларнинг кўпчилиги айни вақтда коллежимизда таҳсил олмақда. Шунингдек, Камолддин Бехзод номли рассомлик ва дизайн институтида ҳайкалтарошлик санъати сирларини чуқур ўрганаётган ва бугун кўрғазмада иштирок этаётган ёшларнинг ҳам аксарияти шу даргоҳда ўқиган. Кўриб турганингиздек, ёшларимиз истеъдоди ҳаммамизга умид бағишлайди. Бироқ шундай бой ва гўзал кўрғазмадан фақат ўзимиз, бир гуруҳ чет эллик меҳмонлар ҳамда талабаларимизгина баҳра олишди. Истардимки, бундай кўрғазмалар шахримиз хиёбонларида, олий ўқув юртиларида ва мактабларда ҳам намойиш қилинса. Халқимиз ҳайкалларда акс этган тарихимизни кўрса, болалар кўриб, ҳавас қилиб, шу касбга майли уйғонса... Фирмалар, банк ходимлари, ишбилармонлар кўрсалар... Ёш ҳайкалтарошларимиз улардан буютмалар олиб ижод қилсалар, истеъдодларга бу ҳам катта моддий ёрдам ҳам замон талаблари даражасида ишлаш кўникмаси ҳосил бўларди.

Гулнора РАҲМОН, рассом

ДИНИЯР ТАНҚИДЛАР ОСТИДА

Футбол бўйича Россия терма жамоаси ярим ҳимоячиси Динияр Билялетдинов Англия премьер-лигаси тур учрашувларидан ўрин олган «Эвертон» ва «Болтон» жамоалари ўртасида бўлиб ўтган баҳсдан кейин унинг энг ёмон футболчиси деб эътироф этилди. Бу ҳақда www.rambler.ru сайти хабар тарқатди. Бундан ташқари, Англия оммавий ахборот воситаларида ушбу футболчига кўрқоқ, худбин ёрлиғи билан мақолалар чоп этилган.

ФАОЛИЯТИНИ ДАВОМ ЭТТИРМОҚЧИ

Бундан тўрт йил муқаддам елкасидан олган жароҳати тўфайли катта спортдаги фаолиятини яқунлаганини маълум қилган австралиялик сузувчи Майкл Клим яна ўзининг сеvimли машгулотлари билан шуғуллана бошлади. — Агар Лондон олимпиадасига йўлланма берадиган мусобақаларда муваффақиятли қатнашиб, Англияга бориш бахти насиб этса жуда ажойиб иш бўларди, — дейди спортчи журналистлар билан мулоқот чоғида. — Бунга эришиш учун бор кучим билан ҳаракат қиламан. Уйлайманки, албатта, бу орзуим ҳам амалга ошади.

РЕЙТИНГ ЖАДВАЛИ ЭЪЛОН ҚИЛИНДИ

WTA (Аёллар теннис ассоциацияси) рейтинг жадвалининг янги варианты эълон қилинди. "Интерфакс" ахборот агентлиги тарқатган хабарга кўра, ушбу жадвалда биринчи ўринни бельгиялик Ким Клийстерс эгаллаган. Иккинчи ўрин даниялик Каролин Возняцкига насиб этган бўлса, россиялик теннисчи Вера Звонарева учинчи поғонадан жой олди.

ЎСМИРЛАР ЖАМОАСИ ИШОНЧЛИ ГАЛАБАГА ЭРИШДИ

Футбол бўйича Ўзбекистон ўсмирлар терма жамоаси (U-17) пойтахтимизда ташкил этилган ўқув-машгулот йиғинлари доирасида иккинчи назорат учрашувида Қозоғистоннинг "Қизилжар" клубига қарши майдонда тўп сурди. Мазкур беллашувда Алексей Евстафеев шогирдлари ўсмирлар ўртасидаги Осие чемпио-натида бежизга қумуш медалларни қўлга киритмаганини яна бир бор амалда исботлади. Ишончли галабага эришилган мазкур учрашувдаги голларга вакилларимиздан А.Маликов ва А.Махситалиевлар муаллифлик қилишди. Ўқув-машгулот йиғинлари ва кейинги беллашувлар ҳусусида терма жамоамиз мураббийи куйидаги фикрларни билдириб ўтди: — Умуман олганда ўтказилаётган йиғиндан кўнглим тўлмоқда. Жамоанинг асосий таркиб йиғинчиларидан ташқари, бир қатор янги футболчиларни ҳам синовдан ўтказаямиз. Очигини айтсам, уларнинг айримлари яхши таассурот қолдиришмоқда. Кейинги йиғинлар 16 ва 19 февраль кунлари бўлиб ўтиши режалаштирилган.

ТАНЛОВИНГИЗ
УЧУН РАҲМАТ!
ЎЗБЕКИСТОНДА 9 000 000 ДАН ЗИЁД
АБОНЕНТЛАР ТАНЛОВИ!

МТС бир қадам олдинда

Ўзбекистон Республикасида хизматлар «Удмуртбита» компанияси томонидан таъдим этилади. Хизматлар лицензияланган

Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси, Уюшманинг Сирдарё вилояти бўлими раиси, «Сирдарё ҳақиқати» ва «Сырдарьинская правда» газеталарининг бош муҳаррири Жумабой Қосимовга акаси **ЭРКИН ҒОЙИБНАЗАРОВ**нинг вафоти муносабати билан таъзия билдиради

Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси, «Hurriyat» газетаси жамоаси уюшма аъзоси, Самарқанд вилоят Нарпай тумани «Пахтакор овози» газетаси бош муҳаррири Тошпўлат Тошмуродовга ўли **АСИЛБЕК**нинг вафоти муносабати билан таъзия билдиради

ЎЗБЕКИСТОН ПОЧТАСИ ОАЖ 1992-2010 йилларда чиқарилган Ўзбекистон почта маркалари, блок ва кичик варақларнинг мавзули ва йиллик тўпламларини кляссер ва буклетларда сотувда мавжуд. **ПОЧТА АЪЗОСИ ХИЗМАТЛАРИДАЙ ФОЙДАЛАНИҒИ!** Телефон: (8 371) тел.: 233-70-33; факс: 236-36-48 Сайт: www.pochta.uz. E.mail: oao@post.uz

HURRIYAT MUSTAQIL GAZETA
Муассис: Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси
Газета Ўзбекистон Республикаси Матбуот ва ахборот агентлигида 034-рақам билан рўйхатга олинган. Бичими — А-2. ISSN 2010-7528
Индекс: яққа обуначилар ва ташкилотлар учун — 233

Бош муҳаррир **Ўқтам МИРЗАЁРОВ**
Тахририят манзили: Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Электрон манзил: hurriyat@doda.uz
Тахририятга келган хатларга ёзма жавоб қайтарилади.

Телефонлар: 236-53-31, 236-56-38, 236-53-38, 236-75-15, 233-67-51
Реклама ва маркетинг бўлими: 236-55-13 Тел-факс: 233-36-02.
ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ:
Қорақалпоғистон Республикаси — 8-361-505-19-11
Андижон — 8-374-250-90-39
Бухоро — 8-365-592-85-02
Самарқанд — 8-366-233-62-12
Қашқадарё — 8-375-357-75-10
Сурхондарё — 8-376-396-30-59
Фарғона — 8-373-225-80-58
Хоразм — 8-362-224-73-33
Навоий — 8-436-748-63-11

«Шарк» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Манзил: Буюк Турон кўчаси, 41-уй.
Навбатчи: Азим РЎЗИЕВ
Топшириш вақти — 21.00
Топширилди — 23.40
® — тижорат белгиси.
Адади: 9212 Буортма — Г-226 1 2 3 5